

ART HOUSE

Harjoitus tekee mestarin

Lisäharjoituksia
yleiseen kielitutkintoon
valmistautumista varten

Marja-Liisa Saunela

Harjoitus tekee mestarin 4

Marja-Liisa Saunela

**Harjoitus
tekee mestarin 4**

Lisäharjoituksia yleiseen kielitutkintoon
valmistautumista varten

© Art House Oy ja Marja-Liisa Saunela

ISBN: 978-951-884-434-4

KL: K 88.207

Art House

Bulevardi 19 C

00120 Helsinki

(09) 694 0752

myynti@arthouse.fi

www.arthouse.fi

Kansi: Mediakettu Jari Peurajärvi

Taitto: Sisko Honkala

Painopaikka: AS Pakett, Tallinna 2008

SISÄLLYS

Kirjan käyttäjälle	7
--------------------	---

TEKSTINYMMÄRTÄMINEN

1. osa	11
2. osa	16
3. osa	22
4. osa	27
5. osa	32
6. osa	37
7. osa	43
8. osa	49
9. osa	54
10. osa	60

RAKENTEET JA SANASTO

1. osa	67
2. osa	74
3. osa	83
4. osa	90
5. osa	98

KIRJOITTAMINEN

Vinkejä kirjoittamiseen	109
1. osa	113
2. osa	115
3. osa	117
4. osa	119
5. osa	121

TEHTÄVIEN RATKAISUT JA TEKSTIMALLEJA

Tekstinymmärtäminen

125

Rakenteet ja sanasto

132

Kirjoittaminen

139

KIRJAN KÄYTTÄJÄLLE

Harjoitus tekee mestarin -kirjasarja on suunniteltu aikuisille maahanmuuttajille, jotka ovat jo aikaisemmin perehtyneet suomen kielen perusrakenteisiin ja haluavat laajentaa osaamistaan. Kirjasarja soveltuu hyvin koulutuksissa käytettäviä suomen kielen oppikirjoja täydentäväksi tehtävämateriaaliksi. Tehtävät on laadittu sellaisten aikuisopiskelijoiden tarpeisiin, jotka tavoittelevat yleisten kielitutkintojen keskitason taitotasoa (3–4) ja jotka kokevat tarvitsevansa sujuvan toiminnallisen kielitaidon saavuttamiseksi kielitietolähtöisen harjoitusmateriaalin avulla rakennettua vankkaa teoriapohjaa.

Harjoitus tekee mestarin 1: suomen kielen perusharjoituksia maahanmuuttajille- ja *Harjoitus tekee mestarin 2: suomen kielen keskitason harjoituksia maahanmuuttajille* -kirjoissa keskityttiin muoto- ja lauseopin kysymyksiin ja erityyppisten rakenteiden muodostamisen harjoittamiseen.

Näissä kirjoissa hankittua vahvaa kirjoitetun kielen rakenteiden hallintaa syvennettiin *Harjoitus tekee mestarin 3: suomen kielen syventäviä harjoituksia maahanmuuttajille* -kirjassa. Siinä käytiin läpi sanojen muodostamista johtamalla ja yhdistämällä, käsiteltiin erilaisia sanaryhmiä ja syvennyttiin sanontoihin ja sananlaskuihin.

Harjoitus tekee mestarin 4: lisäharjoituksia yleiseen kielitutkintoon valmistautumista varten valmentaa opiskelijaa yleisten kielitutkintojen suomen kielen keskitason kokeeseen. Kirjassa on runsaasti tekstinymmärtämisharjoituksia sekä tehtäviä, joissa pystyy muun muassa monipuolistamaan sanavarastoaan, kertaamaan erilaisia rakenteita ja kehittymään kirjoittajana. Suuri osa tehtävistä edellyttää lause- ja muoto-opin hyvää hallintaa, minkä vuoksi harjoitukset tukevat edellisissä kirjoissa läpi käytyjen rakenteiden kertaamista.

Kirjan harjoitukset mukailevat yleisten kielitutkintojen tehtäviä ja sopivat siksi erinomaisesti kokeessa vaadittavien taitojen vahvistamiseen. Tehtävien rakenne ja kirjan lopussa olevat ratkaisut mahdollistavat itsenäisen työskentelyn, joten harjoitukset toimivat hyvin myös etä- ja itseopiskelumateriaalina.

TEKSTIN- YMMÄRTÄMINEN

1. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Halutaan vuokrata

Hyvätuloinen, omakotitalon Kainuussa omistava, luotettava ja lapseton pariskunta etsii kerros- tai rivitalokaksiota pääkaupunkiseudulta tilapäiseen asumiseen parivuotisen työkomennuksen ajaksi. Vuokratakuu ja ennakko mahdollisia sopimuksen mukaan. Pikaiset vastaukset 0400-22331762.

	Oikein	Väärin
Aviopari on muuttamassa tilapäisesti ulkomailta Suomeen.		
Pariskunta omistaa kiinteistön Suomessa.		
Pariskunta tarvitsee vuokra-asunnon siihen asti, kun heidän omakotitalonsa valmistuu kahden vuoden kuluttua.		
Asuntoa etsitään Helsingin ydinkeskustasta.		
Vuokraajat voivat neuvotella vuokratakuun ja ennakon maksamisesta.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Henkilökohtaista

Vajaat kolme vuotta sitten leskeksi jäänyt 37-vuotias yksinhuoltajaisä etsii tositarkoituksella elämäkumppania sinusta, alle nelikymppinen äidillinen nainen, jonka talous on kunnossa. Toivon, että olet savuton kuten minäkin ja alkoholin kohtuukäyttäjä. Lapset eivät ole este. Retkeily ja ulkoilu muutenkin ovat lähellä sydäntäni.

Nimimerkki ”Löydänkö sinut näin?”

	Oikein	Väärin
Ilmoituksen kirjoittaja on eronnut noin kolme vuotta sitten.		
Kirjoittajalla on lapsia.		
Mies etsii väliaikaista naisseuraa.		
Mies etsii naista, jonka raha-asiat ovat tasapainossa.		
Mies ei polta tupakkaa.		
Mies toivoo, ettei naisella olisi lapsia.		
Mies kertoo harrastavansa liikuntaa luonnossa.		

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Jänis ja kilpikonna

Jänis pilkkasi kilpikonaa, koska kilpikonna oli niin kömpelö ja hidas liikkeissään. Jäniksen pilkka harmitti ja loukkasi kilpikonaa ja siksi se ehdotti: ”Miksi emme juoksisi kilpaa?” Jänis suostui ehdotukseen mielellään, ja niin kilpailu alkoi.

Kilpikonna jäi heti jäniksestä jälkeen. Kun jänis oli huomannut, että kilpikonna ryömi vaivalloisesti kaukana sen takana, se ajatteli, että se ehtisi ihan hyvin vähän huvitella, syödä ruohoa ja heittää kuperkeikkoja, sillä aikaa oli runsaasti. Niin se sitten tekikin. Mutta pian se tunsu itsensä väsyneeksi ja päätti etsiä vilpoisan lepopaikan ja ottaa nokoset. Jänis, jonka vatsa oli täynnä makeaa ruohoa, nukahti viileään varjoon puun alle. Sillä aikaa kilpikonna ponnisteli hitaasti mutta varmasti ilman lepotaukoa eteenpäin.

Kun jänis vihdoinkin heräsi, kilpikonnaa ei näkynyt missään. Silloin jänikselle tuli hätä käteen. Se otti valtavan loppukirin ja loikki pitkillä koivillaan kohti maalia. Mutta kun se saapui perille, kilpikonna oli jo ylittänyt maaliviivan ja nauroi niin makeasti, että sen panssari hytkyi.

Tarinan opetus: kilpikonna, joka ryömii, tulee perille nopeammin kuin jänis, joka makaa.

Mukaelma Aisopoksen faabelista

1. Kilpikonna ehdotti jänikselle juoksukilpailua sen jälkeen, kun
  - a. jänis oli keuhunut ja ylistänyt kilpikonnän ulkonäköä.
  - b. jänis oli puhunut ivallisesti kilpikonnän hitaudesta.
  - c. kilpikonna oli loukannut jänistä.
2. Jänis ei juossut suoraan maaliin, koska
  - a. se halusi antaa kilpikonnallekin mahdollisuuden voittaa.
  - b. se oli täysin varma omasta voitostaan ja halusi pitää vähän hauskaa.
  - c. se oli unohtanut, missä maali sijaitsee.
3. Kilpailun aikana jänis kulutti aikaansa
  - a. heittämällä kiviä järveen.
  - b. riippumalla puun oksalla.
  - c. pyörähtelemällä maassa pänsä yli.
4. Jänis nukahti puun alle, koska
  - a. se oli uupunut ja kylläinen.
  - b. se löysi mukavan suojapaikan sateelta.
  - c. se oli loukannut jalkansa leikissä.

5. Kun jänis nukkui, kilpikonna
  - a. lepäsi vähän aikaa varjossa ja keräsi uusia voimia.
  - b. käytti oikotietä päästäkseen nopeammin maaliin.
  - c. jatkoi matkaa omaan tahtiinsa pysähtymättä välillä.

6. Kun jänis heräsi, se
  - a. huomasi, että sen jalat olivat puutuneet unen aikana.
  - b. otti kepin käteen, jotta saisi lisää vauhtia.
  - c. pelästyi kovasti ja lähti kiireesti juoksemaan.

TEHTÄVÄ 4

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Suomalaiset pitävät seuramatkoista

Suomalaiset ovat seuramatkailun ystäviä. Perinteinen suosikki on ollut Väli­meren alue, mutta sen kilpailijaksi ovat nousemassa kaukomaat. Myös lähi­matkat Ruotsiin ja Viroon ovat edelleen suosiossa.

Varsinainen matkailuinnostus alkoi Suomessa 1960-luvulla, jolloin sekä li­sä­äntynyt varallisuus että vapaa-aika tekivät ulkomaanmatkoista mahdollisia myös tavallisille palkansaajille.

Seuramatkoilla ei tarvita välttämättä kielitaitoa, koska järjestetyillä matkoil­la on mahdollisuus turvautua oppaan apuun kaikissa ongelmissa. Toisin kuin yksilöllisessä matkailussa, seuramatkailun luonteeseen kuuluu maanmiesten välinen kanssakäyminen omalla äidinkielellä. Matkanjärjestäjä on myös valin­nut valmiiksi ne kohteet, joihin retkillä tutustutaan.

Lyhennelmän lähde: Mitä Missä Milloin 2003

1. Mitkä maat ovat uusia tulokkaita suomalaisten suosikkikohteina?

---

2. Miksi seuramatkailu lisääntyi juuri 1960-luvulla?

---

3. Miksi opas on seuramatkoilla niin tärkeä?

---

4. Miksi seuramatkalla ollaan enemmän kiinni omassa kulttuurissa kuin yksilöllisessä matkailussa?

TEHTÄVÄ 5

Lue teksti Tove Janssonista. Täydennä sitten sen jäljessä oleva tehtävä niin, että sisältö pysyy samanlaisena kuin ensimmäisessä tekstissä.

Tove Jansson – mummien äiti

Suomalaisen kirjailijan Tove Janssonin maine perustuu ennen kaikkea Muumi-hahmoihin. Kirjojen mielikuvitusmaailma on kiehtonut lapsia ja aikuisia sukupolvesta toiseen. Tove Jansson paitsi kirjoitti myös kuvitti kirjansa. Fantasiamaailman avulla kirjailija halusi tuoda esille ystävyuden ja vapauden merkitystä. Muumi-kirjojen ilmapiiri ja henkilöiden ajatusmaailma ovat peräisin Tove Janssonin omasta lapsuudenkodista.

Suomalainen kirjailija Tove Jansson on (1) _____

ennen kaikkea Muumi-hahmoistaan. (2) _____

_____ lukijat ovat olleet kiinnostuneita kirjojen mielikuvitusmaailmasta sukupolvesta toiseen. Tove Jansson sekä kirjoitti että

(3) _____ kuvat kirjoihinsa. Ystävyys ja

vapaus olivat kirjailijalle (4) _____

teemoja, joita hän halusi käsitellä fantasiamaailman avulla. Tove Jansson on

käyttänyt kirjoissaan omaa perhettään (5) _____

_____

2. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Möbelfabrik Oy on Keski-Suomessa yli neljännesvuosisadan ajan toiminut huonekaluvalmistaja, jonka mallistoon kuuluvat sohvapöydät, lepotuolit ja sohvapöydät. Tuotantomme työllistää tällä hetkellä 48 henkeä sekä ison määrän alihankkijoita. Nyt etsimme osaavaan joukkoomme

VERHOILIJAA

Olet etsimämme henkilö, jos

- sinulla on takanasi ammattikoulun ompelijalinja tai kokemusta laadukkaiden verhoiltujen tuotteiden ompelutyöstä
- olet valmis mukautumaan kausivaihteluihin
- olet valmis osallistumaan tuotantoprosessin eri vaiheisiin
- olet yhteistyökykyinen ja sitoudut tekemään tiimityötä.

Lisätietoja avoimesta paikasta voit kysyä tuotantopäällikkö Kari Viitaselta puhelimitse numerosta (014) 459 700. Kirjalliset hakemukset lähetetään 20.6.2008 mennessä sähköpostiosoitteella mobelfabrik@mobelfabrik.fi tai postitse Möbelfabrik Oy, Tehdastie 2, Jyväskylä. Kuoreen merkintä ”Verhoilija”.

	Oikein	Väärin
Tehdas on valmistanut huonekaluja jo yli 50 vuotta.		
Avoin työpaikka koskee puusepäntöitä.		
Kaikki tuotantoon tarvittavat komponentit valmistetaan tehtaalla.		
Hakijalta vaaditaan ammattikorkeakoulututkinto.		

Työntekijän työtehtävät ja työajat voivat vaihdella.		
Työt tehtaalla edellyttävät kykyä ryhmätyöskentelyyn.		
Hakemus voidaan esittää myös suullisesti puhelimitse.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Ihmisen paras ystävä ja uskollinen apulainen

Suomessa on yli puoli miljoonaa koiraa, joista suurin osa on lemmikkejä. Koirien tarkan hajuaistin ansiosta niitä voidaan kuitenkin myös käyttää monenlaisissa hyödyllisissä tehtävissä.

Sokeiden avuksi tarkoitettujen opaskoirien koulutus aloitettiin Suomessa jo 1940-luvulla. Näkövammaisten keskusliiton ylläpitämä uusi koirakoulu valmistui Vantaalle vuonna 1986.

Kaupunkiympäristö ja vilkasliikenteiset kulkuväylät asettavat opaskoirien koulutukselle haasteita. Koiran täytyy osata liikkua sujuvasti ruuhkissa ja kiertää esteet sekä etsiä käskystä esimerkiksi suojatie ja bussipysäkki.

Kuulovammaisille koulutetaan myös avustavia koiria. Ne opetetaan reagoimaan ääniin, kuten savunpaljastimen, ovikellon, herätyskellon ja puhelimen ääniin tai vauvan itkuun. Ne ilmaisevat sitten kuulemansa asiat emännälleen tai isännälleen tassullaan koskettamalla, kuonollaan tönimällä tai jollakin muulla eleellä. Liikuntavammaisten avustajakoirat avaavat ovia, syyttävät valoja ja oppivat noutamaan tavaroita hankalista paikoista.

Suomeen perustettiin Poliisikoiralaitos jo vuonna 1927. Poliisi käyttää koiria rikosten selvittämisessä ja kadonneiden ihmisten etsimisessä. Huumeiden etsimisessä koira on korvaamaton, koska mikään tekninen laite ei pääse lähellekään samaa herkkyyttä kuin koiran kuono. Poliisikoirat etsivät myös pommeja ja muita räjähteitä sekä ruumiita esimerkiksi hukkumisonnettomuuksissa.

Poliisikoiraksi sopii koira, joka on luonteeltaan tasapainoinen, rohkea ja valpas oppimaan. Koira ja sen ohjaaja muodostavat kiinteän parin: sama poliisi ohjaa aina koiraa, ja vapaa-aikanaan se on ohjaajan kotikoirana. Koulutus tapahtuu leikin ja palkitsemisen avulla.

Koiran ja ohjaajan välillä vallitseva luottamus on toiminnan onnistumisen edellytys. Koiran aktiivinen palvelusaika kestää 5–6 vuotta. Koira siirtyy eläkkeelle 10-vuotiaana.

Koiran terapeuttinen merkitys ihmisen kumppanina on saanut yhä enemmän huomiota. Monet lääkärit ovat todenneet, että koiran läsnäolo on tehokas lääke psyykkisiä sairauksia vastaan ja että pelkkä koiran silittäminen laskee verenpainetta. Yhä useammat sairaalat sallivat lemmikkien vierailut, ja joissakin hoitolaitoksissa on jopa omat nelijalkaiset hoitoapulaiset. Erityisesti vanhainkodeissa asuville vanhuksille koirat voivat palauttaa kadonneen elämänhalun.

Lyhennelmän lähde: Mitä Missä Milloin 2003

1. Suomen noin 500 000 koirasta
  - a. suurin osa on rotukoiria.
  - b. suurin osa on kotikoiria.
  - c. suurin osa on sekarotuisia.

2. Näkövammaisten opaskoirien koulutus on vaativaa, koska
  - a. ne täytyy opettaa sopeutumaan suuriin ihmisjoukkoihin ja liikenteeseen.
  - b. Suomessa on vain yksi, Vantaalla sijaitseva koirakoulu.
  - c. suojatiet ja bussipysäkit on merkitty niin huonosti.

3. Koirat kommunikoivat kuulovammaisen kanssa
  - a. erilaisten teknisten laitteiden avulla.
  - b. kuulovammaisen näkö- ja tuntoaistin avulla.
  - c. haukkumalla, kun ne kuulevat vaarasta varoittavia ääniä.

4. Huumeiden etsimisessä
  - a. koirilla on kaikkein eniten vaikeuksia.
  - b. koira voidaan nykyään korvata moderneilla teknisillä laitteilla.
  - c. koiran hajuaisti on luotettavampi kuin tekniset laitteet.

5. Paras poliisikoira tulee yksilöstä, joka on
  - a. rauhallinen ja peloton.
  - b. arka ja hyökkäävä.
  - c. innokas ja hallitsematon.

6. Poliisikoiran palvelusvuosina
  - a. koiran ohjaaja vaihtuu usein.
  - b. koira ja sen ohjaaja viettävät mahdollisimman paljon aikaa yhdessä.
  - c. koira ja sen ohjaaja asuvat samoissa tiloissa poliisikoiralaitoksen asuntolassa.

7. Parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamiseen tarvitaan
  - a. ohjaajan harjoittamaa ankaraa kuria koiraa kohtaan.
  - b. mahdollisimman nuorta, mieluummin alle 5-vuotiasta koiraa.
  - c. yhteisymmärrystä koiran ja sen ohjaajan välillä.

8. Hoitolaitoksissa on voitu todeta, että
  - a. koiran läsnäolo edesauttaa potilaiden henkistä ja ruumiillista hyvinvointia.
  - b. koiria voidaan käyttää hoitajien apuna fyysisesti raskaissa töissä.
  - c. koirasta saadaan tehokasta lääkettä psyykkisiä sairauksia vastaan.

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Arvo Ylppö – suomalaisen lastenhoidon keulakuva

Tunnettu lastenlääkäri Arvo Ylppö (1887–1992) oli Suomen neuvolajärjestelmän isä. Ensimmäinen neuvola avattiin Helsingissä jo vuonna 1922. Ylppö toimi pitkään Helsingin yliopiston lastentautiopin professorina ja lastensairaalan ylilääkärinä.

Ylpöllä oli taito opettaa terveitä elintapoja lapsiperheille kansanomaisella tavalla. Hänen sitkeän valistustyönsä ansiosta imeväiskuolleisuus väheni Suomessa nopeasti.

Arvo Ylppö aloitti tieteellisen uransa Saksassa, ja hänestä tuli kansainvälisesti tunnettu keskostutkija, joka ymmärsi, että vastasyntyneen pieni koko sinänsä ei ollut vauvan kuoleman syy vaan että kuoleman aiheutti jokin elimellinen sairaus, joka voitiin hoitaa.

Vuonna 1952 Arvo Ylppö sai arkkiastrin arvonimen, joka on korkein lääkärielle myönnettävä kunnianosoitus.

Arvo Ylppö oli elävä esimerkki siitä, kuinka myönteinen elämänsänsä ja lenkiintoinen työ pitävät ihmisen terveenä, sillä hän oli sekä henkisesti että miillisesti vireä harvinaisen pitkän elämänsänsä loppuun asti. Hän oli nukseltaan vaatimaton ja nöyrä, mutta hyvin seurallinen ihminen, joka vilpuheissaan ja kirjoituksissaan älykästä ja lämmintä huumoria.

	Oikein	Väärin
Arvo Ylppö oli pienten lasten hoidon uranuurtaja Suomessa.		
Ylppö ei toiminut käytännön lääkärintyössä, vaan suoritti väntänsä tutkijana.		
Ylppö tutki erityisesti liian aikaisin syntyneitä vauvoja.		
Arvo Ylppön tutkijan ura katkesi varhain sairauden vuoksi.		
Arvo Ylppö oli yksityishenkilönä erakkoluonne, joka viihtyi yksin oloissaan.		

HTÄVÄ 4

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Miksi sininen on poikamainen väri?

Vauvat ja pikkulapset puetaan länsimaissa usein sukupuolen mukaan joko sinisiin tai vaaleanpunaisiin vaatteisiin. Mistä johtuu, että sinistä on alettu pitää ”poikien värinä”?

Länsimaisissa kulttuureissa sinistä ja punaista käytetään usein vastakohtina. Ehkä siksi niillä on erotettu myös sukupuolia. Sinisellä värillä on aikoinaan uskottu olevan suojaava voima. Lähi-idässä ovet maalattiin siniseksi pitämään pahat henget loitolla. 400-luvulla Euroopassa raskaana olevat naiset kietoivat kaulaansa sinisen huivin välttääkseen ongelmia raskauden aikana. Entisaikaan poikia arvostettiin usein enemmän kuin tyttöjä, ja ehkä siksi suojaava väri varattiin nimenomaan pojille.

Monissa kulttuureissa sininen väri on yhdistetty jumaluuteen. Muinaisessa atsteekkikulttuurissa pääjumalan temppelin nimi oli Sininen taivas, faaraoiden Egyptissä sininen oli maailmankaikkeuden ja elämän väri ja antiikin kulttuureissa sininen väri edusti pääjumalia Zeusta ja Jupiteria.

Sinistä on pidetty myös rehellisyyden värinä, ja keskiajalla uskottiin noitien inhoavan sitä. Sininen yhdistetään myös viattomuuteen, mistä saattaa johtua herkkäuskoisten ihmisten kutsuminen ”sinisilmäisiksi”.

Lyhennelmän lähde: Tieteen Kuvalehti 5/2002

1. Mitä sinisen värin käyttö nimenomaan pojilla kertoo eri sukupuolten arvostuksesta?

---

2. Mikä selitys tekstissä annetaan hyväuskoista ihmistä tarkoittavan sanan synnylle?

---

3. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Nainen hyötyy armeijasta miestä enemmän

Suomessa varusmiespalveluksen suorittaa vuosittain noin 25 000 miestä eli 80 prosenttia ikäluokasta. Vuonna 2006 vapaaehtoiseen asepalvelukseen haki 430 naista. Näin laaja asevelvollisuus on Euroopassa harvinaista.

KM Jukka Määttä, joka toimii Joensuun humanistisessa ammattikorkeakoulussa yliopettajana, on tutkinut suomalaisten nuorten miesten ja naisten käsitteitä siitä, kuinka asevelvollisuuden suorittaminen vaikuttaa heidän elämäänsä. Tutkimukseen osallistui 89 naista ja 207 miestä. Kysely tehtiin kaksi vuotta asepalveluksen suorittamisen jälkeen.

Tutkimuksen mukaan monet miehet kokevat asepalveluksen haitaksi, koska sen suorittaminen viivästyttää jatko-opintoja ja työelämään kiinnittymistä vuodesta jopa kahteen vuoteen.

Naisille vapaaehtoinen asepalvelus oli sitä vastoin pääsääntöisesti pelkätään myönteinen kokemus. Noin puolet armeijan käyneistä naisista hakee sotilasalalle. Sekä miehet että naiset olivat kuitenkin sitä mieltä, että armeijassa oppii hyödyllisiä yhteistyö- ja johtamistaitoja, joista on selvää etua myöhemmin työelämässä.

Lyhennelmän lähde: Turun Sanomat 16.6.2007

	Oikein	Väärin
Asevelvollisuus on Suomessa pakollinen sekä miehille että naisille.		
Suomessa poikkeuksellisen suuri osa väestöstä suorittaa asevelvollisuuden muihin eurooppalaisiin maihin verrattuna.		

Tutkimuksessa oli kysymys siitä, kumpi sukupuoli pärjää paremmin sotilasuralla.		
Pitkä asevelvollisuus aika katkaisee miesten mielestä haitallisesti urakehityksen.		
Naisten mielestä armeija on fyysisesti liian raskas kokemus.		
Noin 50 % armeijan käyneistä naisista haluaa jatkaa vakinaisena puolustusvoimien palveluksessa.		
Tutkimuksen mukaan armeijan jälkeen on vaikeaa sopeutua sellaiseen tiimityöhön, jota työpaikalla vaaditaan.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Mielenosoitus johti syytteisiin

Kymmenkunta ympäristöaktivistia on joutunut syytteeseen Tukholman mielenosoituksista, joissa ihmiset marssivat kaduilla ja osoittivat mieltään globalisaatiota vastaan. Mielenosoitukset tapahtuivat Ruotsin EU-huippukokouksen aikana, ja niihin osallistui tuhansia ihmisiä eri puolilta maailmaa.

Mielenosoittajat valtasivat erään koulun, ja poliisi ryhtyi piirittämään sitä. Mielenosoittajat heittelivät poliisia kaikella mahdollisella, mitä käsiinsä saivat, esimerkiksi kivillä. Mellakka- ja ratsupoliisi vastasi provokaatioon kannustamalla hevoset mielenosoittajien joukkoon.

Tilanne kärjistyi seuraavana päivänä, jolloin väkivaltaisuuDET puhkesivat uudelleen. Kun poliisi yritti rauhoittaa väkijoukkoa, kolme aktivistia haavoittui poliisin luodeista.

1.
  - a. Ryhmä ympäristöaktivisteja vietiin sairaalaan Tukholmassa tapahtuneen mielenosoituksen seurauksena.
  - b. Noin kymmenen mielenosoittajaa joutuu oikeuteen Ruotsissa.
  - c. Monta kymmentä aktivistia on tuomittu vankilaan Tukholmassa.

2.
  - a. Tukholman EU-kokoukseen osallistui tuhansia huippupoliitikkoja eri puolilta maailmaa.
  - b. Kokouksen aikana järjestettiin kansainvälinen mielenosoitus, jossa vastustettiin globalisaatiota.
  - c. Kokoukseen osallistuneet skandinaavit marssivat kaduilla ja osoittivat mieltään.

3.
  - a. Aktivistit käyttivät erästä koulua tukikohtanaan.
  - b. Mielenosoittajat pakenivat kouluun poliisin tankkereita.
  - c. Aktivistit ottivat koululaisia panttivangeiksi.

4.
  - a. Mielenosoittajilla oli hevosia käytössään.
  - b. Mielenosoittajilla oli mukanaan vaarallisia käsiaseita.
  - c. Mielenosoittajat heittivät poliisia kohti erilaisia esineitä.

5.
  - a. Seuraavana päivänä tilanne oli jo rauhoittunut.
  - b. Seuraavana päivänä poliisi käytti väkijoukon rauhoittamisessa kyynelkaasua.
  - c. Seuraavana päivänä poliisi ampui kohti väkijoukkoa.

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti kahvinkulutuksesta. Täydennä sen jäljessä oleva tehtävä niin, että sisältö pysyy samanlaisena kuin ensimmäisessä tekstissä.

Suomalaiset ostavat kahvia 9,8 kiloa henkeä kohden vuodessa

Suomi on maailmantilastossa edelleen kahvinkulutuksen kärjessä. Meillä kahvia käytetään yhtä paljon arkijuomana kuin juhlassakin. Kahvin hinnannousu ei vaikuta juurikaan kulutukseen. Kylmä ilmastomme on varmaankin osasyy siihen, että kahvista on tullut koko kansan suosikki.

Suomalaiset (1) _____ tilastojen mukaan edelleen (2) _____ kahvia koko maailmassa. Kahvi kuuluu meillä sekä (3) _____ että (4) _____. Jos kahvin hinta nousee, kahvin kulutus ei (5) _____ merkittävästi. Kahvin suosio (6) _____ luultavasti ainakin osaksi kylmästä ilmastostamme.

TEHTÄVÄ 4

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Ratsastus on "hevoshullujen" harrastus

Vielä 1960-luvulla Suomessa oli lähes 400 000 hevosta. Kun moottoriajoneuvot ja laitteet korvasivat hevosen sen perinteisissä työtehtävissä, hevosesta tuli ihmisen vapaa-ajan kumppani harrastuksiin ja kilpaurheiluun. Nykyään hevosten määrä on vähentynyt 60 000 hevoseen, joista ratsuhevosia ja poneja on noin kolmannes. Ennen aatelismiesten perustaitoihin kuulunut ratsastusharrastus on nykyään leimallisesti kauniimman sukupuolen hallitsema.

Vuonna 2001 Suomessa oli runsaat 160 Suomen Ratsastajaliiton hyväksymää ja valvomaa ratsastuskoulua. Virallisesti hyväksytyissä kouluissa on koulutettu henkilökunta, hyvin hoidetut ja tehtävään sopivat opetushevoset sekä tarkoituksenmukaiset puitteet ratsastamiselle. Ratsastustuntien hinnat ovat suhteellisen edullisia, keskimäärin 18–20 euroa, eikä harrastuksen aloittaminen vaadi kalliita välinehankintoja.

1. Miksi hevosten määrä on vähentynyt niin rajusti 40 vuoden aikana?

---

2. Kuinka paljon ratsastushevoseja ja poneja Suomessa on tällä hetkellä?

---

3. Millainen muutos on tapahtunut hevosten käyttäjissä?

---

4. Mitä vaatimuksia virallisesti hyväksytyille ratsastuskouluille asetetaan ammattitaitoisen henkilökunnan ja sopivien opetushevosten lisäksi?

---

5. Mikä tekee ratsastuksesta moneen muuhun lajiin verrattuna melko edullisen harrastuksen?

---

4. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Jorma Ollila siirtyi Shellin palvelukseen

Nokian pääjohtaja Jorma Ollila nimitettiin kesäkuusta 2006 alkaen öljyjätti Shellin hallituksen sivutoimiseksi puheenjohtajaksi. Ollila oli ilmoittanut vain muutama päivä ennen uutisen julkistamista väistyvänsä Nokian pääjohtajan paikalta. Ollilan valintaa uuteen tehtävään perusteltiin paitsi hänen pitkällä kokemuksellaan maailmanlaajuisen liiketoiminnan johtamisessa myös hänen kansallisuudellaan. Suomalainen yritysjohtaja oli sopivan puolueeton vaihtoehto yhtiön brittiläisille ja hollantilaisille omistajille.

	Oikein	Väärin
Nokia ja Shell aloittivat yhteistyön vuoden 2006 kesäkuussa.		
Jorma Ollila on toiminut kesäkuusta 2006 lähtien sekä Nokian pääjohtajana että Shellin hallituksen puheenjohtajana.		
Ollila oli muuten paras vaihtoehto tehtävään, mutta häneltä puuttui kansainvälinen kokemus.		
Suomalaisuus oli Ollilalle etu, kun valintaa tehtiin.		
Ollilan valintaan vaikuttivat Englannista ja Alankomaista kotoisin olevat omistajat.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Vaasassa ketjukolari

Kolmion takaa sivukadulta pysähtymättä ajanut farmariauto kolaroi eilen puolen päivän aikoihin pääkatua ajaneen moottoripyörän kanssa lähellä Vaasan keskustaa. Törmäyksen seurauksena moottoripyöräilijä lensi vastaan tulleen taksin konepellille ja vierähti sitten jalkakäytävälle. Taksinkuljettaja pystyi pysäyttämään ajoneuvonsa suhteellisen nopeasti, mutta sen takana ajanut asunto-auto ei ehtinyt jarruttaa, vaan törmäsi taksin perään.

Moottoripyöräilijällä oli asianmukaiset varusteet, kypärä mukaan lukien, joten hän selvisi onnettomuudesta terveystarkastuksella ja pelkällä säikähdyksellä.

Moottoripyörä romuttui käyttökelvottomaksi. Muut ajoneuvot kärsivät lievistä peltivaurioista.

1. Kuka oli syyllinen onnettomuuteen ja miksi?

---

2. Miksi onnettomuutta kutsutaan otsikossa ketjukolariksi?

---

3. Miksi onnettomuudesta aiheutui vain vähän henkilövahinkoja?

---

4. Mikä ajoneuvoista kärsi eniten vaurioita?

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti ja valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Sinkut yhteiskunnassamme

Yleisesti on väitetty, että parisuhteessa asuvilla menee yksinasuvia paremmin. Tuoreen tutkimuksen mukaan se onkin totta – mutta vain miehistä puhuttaessa.

”Sinkku” on moderni, neutraali ilmaus. Kielitoimiston mukaan sinkku-sanaa käytetään nykyisin kaikista yksinasuvista ihmisistä, olivatpa he ikisinkkuja, eronneita tai leskiä – iästä riippumatta. Yksinhuoltajistakin tulee nykykäsityksen mukaan sinkkuja heti lasten lähdettyä kotoa.

Suomessa on yli 900 000 yksin elävää henkilöä. Helsingissä jo puolet väestöstä elää sinkkotalouksissa.

Suomalaisesta alle 30-vuotiaasta väestöstä vajaat 30 prosenttia elää ilman kumppania. Tuon ikärajan jälkeen alkaa viimeinen suuri parinmuodostus ja sinkkujen osuus 30–49-vuotiaista putoaa noin 10 prosenttiin. Viisi-kuusikymppisten joukossa sinkkujen osuus kasvaa taas ja lisääntyy niin, että yli 70-vuotiaista sinkkuja on jo yli 42 prosenttia. Tässä iässä avioeron kokeneet näkyvät tilastoissa, samoin äkillisiin sairauksiin kuolleiden miesten lesket.

Tutkimuksen mukaan sekä sinkkujen työhistoriassa että elämäntyyleissä on huomattavia eroja nimenomaan sukupuolen mukaan. Naiset pärjäävät selvästi miehiä paremmin yksinkin: he ansaitsevat suhteellisen hyvin, urakehitys on heille tärkeää ja he viettävät aktiivista vapaa-aikaa erilaisten harrastusten parissa. Miesten itseluottamusta ja uskoa omiin kykyihin yksin eläminen näyttää sen sijaan vähentävän. Yksinäisten miesten koulutustaso on myös naimisissa olevia alhaisempi.

Pitääkö siis vanha sanonta ”Jokaisen menestyvän miehen takana on nainen” sittenkin paikkansa?

1. Kenestä käytetään nimitystä ”sinkku”?
  - a. Sinkuksi kutsutaan nuorta, naimatonta henkilöä, jolla on moderni elämäntyyli.
  - b. Myös eronneet ja lesket voivat nykyään kutsua itseään sinkuiksi.
  - c. Vain henkilöt, joilla ei ole lapsia, ovat sinkkuja.
  - d. Sinkku on henkilö, joka ei aio enää solmia avioliittoa.

2. Mitä tilastot kertovat?
  - a. 30–49-vuotiaissa on kaikkein vähiten yksin asuvia.
  - b. Puolet Suomen väestöstä asuu sinkkotaloudessa.
  - c. Henkilöt, jotka ovat sinkkuja vielä 30-vuotiaina, jäävät myös usein sinkkuiksi.
  - d. Alle 30-vuotiaista yli puolet on sinkkuja.

3. Yli 70-vuotiaissa on paljon yksin eläviä, koska
  - a. sen ikäiset naiset menehtyvät usein äkillisiin sairauksiin.
  - b. avioerot lisääntyvät rajusti 70 vuoden iän jälkeen.
  - c. miehet kuolevat tuossa iässä usein ennen vaimojaan.
  - d. tilastotiedot uudelleen solmituista avioliitoista puuttuvat.

4. Yksinäisten naisten ja miesten elämä poikkeaa toisistaan siinä, että
  - a. naisten sosiaalinen asema ja taloudellinen tilanne on parempi kuin miesten.
  - b. miesten seuraelämä on vilkkaampaa kuin naisten.
  - c. miehet panostavat itsensä kehittämiseen enemmän kuin naiset.
  - d. naiset eivät ole yhtä tiiviisti kiinni työelämässä kuin miehet.

5. Sanonta ”Jokaisen menestyvän miehen takana on nainen” tarkoittaa, että
  - a. miehet saavat samasta työstä enemmän palkkaa kuin naiset.
  - b. naiset ovat menestyksen määrässä paljon miesten jäljessä.
  - c. miehet ovat usein naisen menestyksen tiellä.
  - d. naisen antama tuki on miehen menestyksen avain.

TEHTÄVÄ 4

Lue teksti hammaslääkäreistä. Täydennä sitten sen jäljessä oleva tehtävä niin, että sisältö pysyy samanlaisena kuin ensimmäisessä tekstissä.

Hammaslääkariin vain pitkin hampain

USA:ssa tutkijat ovat kysyneet ihmisiltä heidän pahimpia pelonaiheitaan. Hammaslääkärillä käynti oli ihmisten mielestä viidenneksi pelottavin asia heti syvien kuulujen, myrskyjen, lentämisen ja käärmeiden jälkeen. Joka neljäs kieltäy-

tyy menemästä koskaan hammaslääkärin vastaanotolle. Jotkut varaavat ajan, mutta soittavat viime tipassa vastaanotolle ja ilmoittavat, etteivät tulekaan. Suuri osa niistäkin, jotka pääsevät hammaslääkärin odotushuoneeseen asti, ovat tulleet sinne vastahakoisesti.

Yhdysvaltalaiset tutkijat ovat kysyneet ihmisiltä, mitä he (1) _____
_____ eniten. Vain syvät kuilut, myrskyt, lentäminen ja käärmeet
olivat ihmisten mielestä (2) _____
kuin hammaslääkärillä käynti. Joka neljäs ei (3) _____
koskaan hammaslääkärin palveluja. Jotkut niistä, jotka ovat tilanneet ajan,
(4) _____ sen viime hetkellä.
Useimmat niistäkin, jotka istuvat hammaslääkärin odotushuoneessa, eivät ole tul-
leet sinne (5) _____.

5. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Mitä vakavin tutkimuskohde: mitä nauru on?

Nauru on mitä luonnollisin asia. Se on niin arkipäiväinen ilmiö, että tuntuu kummalliselta, että nykyajan tutkijat yrittävät selvittää sen syntymekanismia. Kysymyksessä ei ole kuitenkaan itsestään selvä ilmiö: ihminen on maapallon ainoa laji, jolla on kyky nauraa. Tämä kyky on lisäksi universaali: ei ole olemassa nauruttomia kulttuureja.

Vauva alkaa hymyillä jo muutaman kuukauden iässä, ja sen jälkeen naurusta tulee erottamaton osa lapsen elämää. Lapset ovat nauravaisimmillaan kuuden vuoden ikäisinä. Tavallinen kuusivuotias hymyilee noin 300 kertaa päivässä, mutta innostus laantuu vähitellen: aikuiset hymyilevät enää 15–100 kertaa päivässä.

Jo 1900-luvun alussa psykoanalyytikko Sigmund Freud väitti, että nauru on yksilöllinen varaventtiili, jonka kautta ihminen voi purkaa paineita. Se on järjen vastapaino, ja siksi sillä on mitä huomattavin terapeuttinen merkitys.

Naurun sosiaalisesta luonteesta kertoo se tosiasia, että ihmiset nauravat vain harvoin yksin. Nauru vapauttaa tunnelman ja lisää yhteenkuuluvuuden tunnetta. Sen avulla me viestimme toisille, että meillä on ystävällinen asenne. Tutkimuksen mukaan ihmiset säestävät naurulla paljon useammin sitä, mitä he itse kertovat, kuin toisten puhetta.

Nauru on mitä tehokkain ase niin hyvässä kuin pahassakin. Sen kautta voi auttaa, mutta myös alistaa toisia ihmisiä.

Nauru alentaa verenpainetta ja rauhoittaa pulssin, ja sen avulla voi helpommin käsitellä traumaattisia kokemuksia. Se on siis mitä ihmeellisin luonnon lääke.

Lyhennelmän lähde: Tieteen Kuvalehti 2/1997

	Oikein	Väärin
Tiedemiehet eivät välitä tutkia naurua, koska se on niin jokapäiväinen ilmiö.		
Nauru on ominaista kaikille ihmisille kulttuurista riippumatta.		
Naurun määrällinen huippu saavutetaan kuusivuotiaana.		
Freudin mukaan ihminen tarvitsee naurua voidakseen päästää höyryä ulos.		
Nauravat ihmiset viihtyvät mieluummin omissa oloissaan.		
Aikuiset nauravat eniten toisten kertomille vitseille.		
Naurua voi käyttää myös vallan välineenä.		
Naurun fyysiset vaikutukset ovat todistettavissa mittauksen avulla.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti ja valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Titanicin kohtalonyö

Titanic oli aikansa suurin ja uudenaikaisin matkustajalaiva: se oli 269 metriä pitkä ja siinä oli uima-allas, hyttipuhelimet, kuntosali, squash-kenttä ja turkkilainen sauna. Sen piti olla myös aikansa turvallisin, sillä varustamo, joka omisti tämän upean höyrylaivan, kertoi mainoksessaan, että ”Titanic on käytännöllisesti katsoen uppoamaton”.

Titanic lähti ensimmäiselle ja samalla viimeiselle matkalleen Englannista huhtikuussa 1912. Laivassa oli yli 2 200 matkustajaa. Aluksen matkustajat olivat ”kolmen kerroksen väkeä”. Miljonäärit ja teollisuuspohatat matkustivat ensimmäisessä luokassa ja esimerkiksi opettajat toisessa. Siirtolaiset matkustivat kolmannessa luokassa.

Titanic törmäsi jäävuoreen ennen puolta yötä huhtikuun 14. päivänä. Jäävuori repi laivan koko kyljen auki, ja vettä virtasi sisään 300 tonnia minuutissa.

Laivan kapteenille Edward J. Smithille Titanicin neitsytmatkan piti olla viimeinen, mutta sitäkin näyttävämpi merimatka kapteenina, koska hän aikoi siirtyä matkan jälkeen eläkkeelle. Hän ei aluksi uskonut todeksi sitä, mitä oli tapahtunut. Miehistö ampui ilmaan hätäraketteja, mutta muut laivat luulivat, että ne olivat ilotulitusraketteja.

Pelastusveneet eivät riittäneet: niissä oli tilaa vain puolelle matkustajista. Laivan miehistö lukitsi kolmannen luokan portit, koska he halusivat, että ensimmäisen luokan matkustajat pääsisivät ensin rauhassa pelastusveneisiin. Monet kolmannen luokan matkustajat pääsivät yläkannelle vasta, kun kaikki pelastusveneet olivat jo merellä.

Titanic upposi 2 tunnissa ja 45 minuutissa. Kello 2.20 laivan keula nousi pystyyn ja pian sen jälkeen laiva katkesi ja upposi. Laivan orkesteri soitti viimeiseen hetkeen asti kannella. Laivasta pelastui vain 700 matkustajaa, kaikki muut hukuivat.

Titanicissa oli myös yli 60 suomalaista, jotka olivat matkalla Amerikkaan etsimään parempaa elämää. He olivat uhranneet kaikki säästönsä matkaan. Monet heistä olivat kotoisin Pohjanmaalta. Suomalaisista pelastui 20 matkustajaa. Titanicin hylky lepää edelleen lähes neljän kilometrin syvyydessä merenpohjassa, josta se paikannettiin vasta vuonna 1985.

Mukaelman lähteet: Walter Lord, Titanicin kohtalonyö; Wikipedia

1. Mitä Titanicin omistaja kertoi laivasta ennen onnettomuutta?
  - a. Se oli huippumoderni ja teknisesti täysin varma alus.
  - b. Se oli huippuvarusteltu ja tarkoitettu vain miljonäärien käyttöön.
  - c. Laivaa ei ollut tarkoitettu pitkille merimatkoille, vaan se oli lyhyiden matkojen loistoristeilijä.

2. "Siirtolainen" tarkoittaa
  - a. ihmistä, joka matkustaa tilapäisesti toiseen maahan vierastyöläisenä.
  - b. ihmistä, joka muuttaa asumaan pysyvästi toiseen maahan.
  - c. ihmistä, joka on karkotettu kotimaastaan radikaalien poliittisten mieliteiden takia.

3. Titanicin haaksirikko tapahtui
  - a. aamuyöllä.
  - b. iltayöllä.
  - c. ennen puoltapäivää.

4. Miksi laiva täyttyi niin nopeasti vedellä?
  - a. Laivan keula oli repeytynyt kokonaan auki.
  - b. Aallot löivät korkeina kannen yli.
  - c. Laivan toiseen sivuun oli tullut suuri aukko.

5. Mitä kapteenista sanotaan?
  - a. Sekä kapteeni että laiva olivat neitsytmatkallaan ja kapteenilta puuttui tarvittavaa kokemusta.
  - b. Hänen tarkoituksensa oli siirtyä matkan jälkeen kevyempään työhön, koska hän oli jo vanha mies.
  - c. Matkasta oli tarkoitus tulla hänen uransa loistava päätös.

6. Kuinka merimiehet reagoivat onnettomuuteen?
  - a. Miehistö ei uskonut todeksi sitä, mitä oli tapahtunut, eikä tehnyt mitään.
  - b. Miehistö yritti hälyttää apua, mutta ketään ei tullut.
  - c. Miehistö juhli humalassa ja ampui ilotulitusraketteja.

7. Miksi laivan henkilökunta laittoi kolmannen kannen portit kiinni?
  - a. Ajateltiin, että matkustajat ovat paremmin turvassa alakannella.
  - b. Pelättiin, että laiva kaatuisi nopeammin, jos yläkannella olisi paljon väkeä.
  - c. Pelättiin, että kolmannen luokan matkustajat ottavat pelastusveneet.

8. Mitä laivalle tapahtui ennen kuin se upposi?
  - a. Se meni keskeltä poikki.
  - b. Laivan keula sukelsi edellä syvyyteen.
  - c. Laivan perä nousi pystyyn.

9. Mistä syystä monet suomalaiset olivat matkalla Amerikkaan?
  - a. Heillä oli huomattavia säästöjä ja he halusivat sijoittaa ne Amerikkaan.
  - b. He halusivat koettaa onneaan uudella mantereella.
  - c. He olivat menossa kaivamaan kultaa, jota oli hiljattain löydetty Pohjanmaalta.

10. Mitä laivalle tapahtui onnettomuuden jälkeen?
  - a. Se nostettiin ylös vasta 73 vuoden kuluttua onnettomuudesta.
  - b. Kesti vuosikymmeniä, ennen kuin hylyn tarkka sijainti saatiin tietoon.
  - c. Aluksen tarkkaa uppoamiskohtaa ei ole vielä kukaan paikannettu.

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti öljystä. Täydennä sen jäljessä oleva tehtävä niin, että sisältö pysyy samanlaisena kuin ensimmäisessä tekstissä.

Öljy

Öljy on ollut vuosikymmeniä maailman tärkein energianlähde ja näyttää siltä, että se säilyttää asemansa vielä jonkin aikaa tulevaisuuteen. Öljyn kulutus tulee kasvamaan merkittävästi erityisesti väkirikkaassa Aasiassa. Öljynkulutuksen painopiste on siirtynyt raskaasta polttoöljystä moottoreihin sopiviin tuotteisiin. On arvioitu, että tällä hetkellä tiedossa olevat öljyvarat riittäisivät vuoteen 2030–2050 asti. Siihen asti perinteiset Lähi-idän tuottajamaat Saudi-Arabia, Kuwait, Iran ja Irak ovat avainasemassa maailman öljyntuotannossa.

Tällä hetkellä näyttää siltä, että öljyn asema maailman tärkeimpänä energianlähteenä pysyy (1) _____ vielä tulevaisuudessakin. Erityisesti Aasiassa, jossa on (2) _____, (3) _____ jatkossa yhä enemmän öljyä. Sellaisten tuotteiden kulutus, jotka sopivat moottoreihin, on (4) _____ raskaaseen polttoöljyyn verrattuna. Noin 20–40 vuoden kuluttua tällä hetkellä tiedossa olevat öljyvarat (5) _____. Siihen asti Lähi-idän perinteiset öljymaat Saudi-Arabia, Kuwait, Iran ja Irak (6) _____ edelleen pääosan maailman öljystä.

6. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Kesävieraat riesana

Hankimme mieheni kanssa muutama vuosi sitten idyllisen kesäpaikan järven rannalta. Ajattelimme kunnostaa sitä omassa tahdissamme niin, että voisimme muuttaa sinne sitten joskus kokonaan eläkepäiviä viettämään. Rakennuksessa onkin niin paljon tekemistä, että olemme joutuneet käyttämään kaiken vapaa-aikamme sen remontoimiseen. Viikonloput ovat kuluneet naulaamisessa ja tapetoimisessa. Emme valita, fyysinen työ on hyvää vastapainoa kaupungin kiireiselle elämänrytmille. Sekä miehelläni että minulla on stressaava ja vaativa työ, emmekä useinkaan pysty pitämään kesälomaa kuin parin viikon jaksoissa.

Parin viime vuoden aikana olemme kuitenkin harmistuneet siitä, että jotkut sukulaiset ja tuttavat ovat ottaneet tavakseen ilmestyä ilmoittamatta vieraiksemme juuri silloin, kun meillä on jokin rakennusprojekti kesken. Ei ole mikään iloinen yllätys, kun pihaan ajaa tila-auto, jossa on kuusikin henkeä ja kissat ja koirat päälle, jos olemme itse vaikkapa juuri muuraamassa grilliä rantaan. Muutama käsipari avuksi olisi tietysti suotavaa, mutta useimmiten vieraat tulevat sillä asenteella, että lomalla ei sovi rasittaa itseään ja että minun emäntänä kuuluu ruokkia koko joukko ja mieheni isäntänä lämmittää sauna ja järjestää kiertoajelu lähellä sijaitsevia nähtävyyksiä katselemaan. Kun kesäloman aikana tulee muutama autollinen näitä täyshoitoa vaativia vieraita, on todella jo itsekin loman tarpeessa.

Olemme toistaiseksi pystyneet käyttäytymään kohteliaasti, mutta olemme nyt päättäneet, että jos tämä meno jatkuu, joudumme ennen pitkää sanomaan vieraille suorat sanat. Tiedän, että se johtaa välirikoon, mutta ehkä oma rauha on sen arvoista!

Eräs uupunut mökinomistaja

	Oikein	Väärin
Aviopari remontoi kesäpaikkaa vähitellen omin käsin.		
Kirjoittaja on katkera siitä, että kesämökin kunnostus vaatii niin paljon työtä.		
Kirjoittajalla ja hänen miehellään on tavallisesti vuodessa vain kaksi viikkoa kesälomaa.		
Kirjoittaja ei pidä siitä, että kutsumattomat vieraat keskeyttävät pariskunnan omat työt.		
Vieraat tarjoutuvat usein auttamaan isäntäparia talous- ja remonttitöissä.		
Pariskunta aikoo tulevaisuudessa ottaa sen riskin, että välit sukulaisiin ja tuttaviiin menevät poikki.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Hampaiden uhraaminen ei vapauttanut armeijasta

Eräs 18-vuotias iranilainen mies, joka oli ollut 7 kuukautta armeijassa, oli kyllästynyt sotilaselämään. Hän oli kuullut, että hampaattomat sotilaat eivät kelpaa armeijan riveihin, ja siksi hän antoi vetää suustaan pois 15 hammasta.

Miesparka oli kuitenkin saanut väärää tietoa: Iranissa asepalvelukseen otetaan mielellään myös kaikki hampaattomat nuoret miehet.

Tapauksesta kirjoitti päivälehti Iran. Lehti ei julkaissut asevelvollisen nimeä. Asevelvollisuus kestää Iranissa kaksi vuotta.

Muunnelman lähde: STT–AFP 2005

1. Mitä mies luuli tapahtuvan, kun hän oli antanut poistaa hampaat suustaan?

---

2. Kuinka paljon hänellä oli palvelusaikaa jäljellä?

---

3. Miksi alokkaasta käytetään nimitystä "miesparka"?

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Moottorisaha makuuhuoneessa

Kuorsaus on ongelma monessa perheessä ja parisuhteessa. Tavallisesti mies kuorsaa ja pitää hereillä koko muuta perhettä. Voimakas kuorsaus voi olla jopa avioeron syy, varsinkin, jos kuorsaaja vähättelee ongelmaansa. Kysymys ei nimittäin ole aivan vähäpätöisestä asiasta: normaali, voimakas kuorsaus voi nousta 60 desibeliin, kun meluraja on 55 desibeliä. Kuorsaus on siis myös terveydellisesti vaarallista sekä kuorsaajalle itselle että muille, jotka yrittävät nukkua samassa asunnossa.

Mistä kuorsaus sitten johtuu? Tavallisesti kuorsaajat nukkuvat selällään. Silloin ilma kulkee sisään ja ulos vain pienestä aukosta. Toinen syy on nenä, joka on tukossa ja pakottaa kuorsaajan hengittämään suun kautta. Lääkärimäinen neuvo kuorsaajalle on: Vaihda asentoa! Nuku kyljelläsi, älä selälläsi!

1. Mitä tarkoitetaan sillä, että kuorsaaja voi "vähätellä ongelmaansa"?

---

2. Miten nukkuma-asento vaikuttaa kuorsaamiseen?

TEHTÄVÄ 4

Lue teksti ja valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Oman elämän sankarit ja kohtalon uhrin

Eurooppalaiset psykologit tutkivat 9 140:tä ihmistä 43 eri maassa. He halusivat saada selville, millainen näkemys ihmisillä on siitä, kuka tai mikä viime kädessä ohjaa heidän elämäänsä. Tulokset osoittavat, että eurooppalaisten käsitykset poikkeavat suuresti toisistaan. Toiset pitävät itseään oman elämänsä herroina ja oman onnensa seppinä, toiset taas ovat sitä mieltä, että onnella, sattumalla tai jollakin korkeammalla voimalla on ratkaiseva merkitys eikä heillä itsellään ole paljonkaan vaikutusmahdollisuuksia. Käsitykset ovat kiinteästi sidoksissa kulttuuriin. Tämä näkyy selvästi esimerkiksi siinä, että Saksan länsi- ja itäosien välillä oli odotuksenmukainen ero: maan länsiosissa uskotaan ihmisen omiin vaikutusmahdollisuuksiin, itäpuolella taas katsottiin kohtalon määräävän elämän kulun.

1. Eurooppalaiset psykologit halusivat tutkimuksen avulla selvittää
  - a. kuinka tyytyväisiä eri maiden ihmiset ovat elämäänsä.
  - b. kuinka paljon ihmiset eri maissa voivat vaikuttaa poliittisiin päätöksiin.
  - c. millainen elämäkatsomus ihmisillä on eri maissa.

2. Tutkimuksessa kävi ilmi, että
  - a. eurooppalaisten näkemykset poikkeavat suuresti muiden maanosien asukkaiden näkemyksistä.
  - b. Euroopan sisällä on erilaisia käsityksiä.
  - c. kaikki eurooppalaiset ajattelevat elämästään samansuuntaisesti.

3. Tutkimuksen ydinkysymys oli,
  - a. uskovatko ihmiset demokratiaan ja tasa-arvoon vai tottelevatko he mieluummin auktoriteetteja.
  - b. riippuvatko onni ja menestys ihmisestä itsestään vai vaikuttaako niihin jokin ulkopuolinen tekijä.
  - c. auttavatko ihmiset toisiaan vai ajattelevatko he, että kaikkien täytyy pärjätä yksin.

4. Ihmisten erilaiset käsitykset Saksan länsi- ja itäosassa johtuvat
  - a. erilaisesta kulttuuritaustasta.
  - b. erilaisesta ilmastosta.
  - c. ihmisten erilaisesta temperamentista.

TEHTÄVÄ 5

Lue teksti ja valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

SINÄ REIPAS JA VASTUUNTUNTOINEN TYTTÖ TAI NUORI NAINEN

Etsimme sinua avuksi kesäsesongin ajaksi maatilamatkailuyritykseen, jossa työtehtäviisi kuuluvat hevosten ja lampaiden hoito, vapaa-ajan mökkien siivous sekä osallistuminen ruoanlaittoon. Meillä on ruokalan yhteydessä myös pieni matkamuistomyymälä, jossa tarvitaan silloin tällöin ruuhka-apulaista, joten kyse on kokopäivätyöstä. Tarjoamme sinulle täyden ylläpidon, majoituksen toisen kesätyöntekijän huonetoverina ja kauniin järvimaiseman. Perheyrietyksessämme on neljä vakinaista työntekijää, jotka perehdyttävät sinut tehtäviisi. Työaika vaihtelee viikoittain, mutta ainakin joka toinen viikonloppu on työpäivä, jonka voi vaihtaa viikon alussa vapaaksi. Soittele ja sovi tapaamisesta puh. (012) 567 453.

1. Ilmoituksessa etsitään
  - a. työharjoittelijaa.
  - b. osapäivätyöntekijää.
  - c. kesätyöntekijää.

2. Työtehtävät
  - a. ovat monipuolisia.
  - b. sisältävät enimmäkseen siivousta.
  - c. vaativat ammattiosaamista.

3. Yrityksessä
  - a. kasvatetaan nautakarjaa.
  - b. majoitetaan matkailijoita.
  - c. valmistetaan hirsimökkejä.

4. Työntekijän etuihin kuuluu
  - a. asunto ja auto.
  - b. ateriat ja asunto.
  - c. oma huone ja runsaat ylityökorvaukset.

5. Yrityksen muut työntekijät
  - a. asuvat perheineen alueella.
  - b. ovat myös tilapäistä työvoimaa.
  - c. opastavat uutta työntekijää.

6. Työaika on
  - a. kiinteä.
  - b. vapaasti sovittavissa.
  - c. epäsäännöllinen.

7. Työnantaja
  - a. haluaa tavata työnhakijan henkilökohtaisesti.
  - b. valitsee työntekijän hakemusten perusteella.
  - c. on tavattavissa työpaikalla milloin tahansa.

7. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue alla oleva teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Yöjunassa

Matti Nieminen oli osallistunut viikonloppuna työnsä puolesta firmansa edustamien tuotteiden markkinointiseminaariin Helsingissä. Nyt sunnuntai-iltana hän pujotteli salkku kädessään Helsingin rautatieaseman terminaalin tungoksen läpi. Hän vilkaisi hätäisesti kelloa ja etsi katseellaan raidetta numero 2. Pohjoiseen menevä pitkä yöjuna odotti jo lähtövalmiina raiteella, ja Matti nousi viimeiseen vaunuun. Juna nytkähti liikkeelle heti Matin nostettua salkkunsa hattuhyllylle.

Matti oli uupunut kokouksista, joissa alan asiantuntijat olivat pitäneet pitkiä puheita, ja tiimipalaverista, joita ohjelmassa oli hengästyttävän runsaasti. Edellisenä iltana hän oli sitä paitsi istunut vielä muutaman kollegan kanssa olutlasin ääressä parantamassa maailmaa pikkutunneille saakka. Kun hän nyt otti mukavan asennon istuimella, hänen silmänsä menivät väkisinkin kiinni ja hän säpsähti vasta, kun konduktöörin ääni kuului vierestä: ”Matkaliput, olkaa hyvä!” Kun konduktööri oli leimannut Matin matkalipun, Matti sanoi hänelle: ”Voisitteko te ystävällisesti herättää minut, kun saavumme Seinäjoelle? Haluaisin nukkua siihen asti, koska minun täytyy olla huomenna työpaikalla jo seitsemältä aamulla. Mutta minä nukun yleensä todella sikeästi, joten huolehtikaa siitä, että olen varmasti hereillä. Jos ei mikään muu auta, niin heittäkää minut vain yksinkertaisesti ulos junasta.” Konduktööri nyökkäsi ja jatkoi matkaansa kohti junan etupäätä.

Matti heräsi, kun auringon ensimmäiset säteet paistoivat suoraan hänen silmiinsä. Hän hieroi silmiään ja kurkisti ulos ikkunasta. Juna oli hiljentämässä vauhtia ja Matti näki, kuinka juna lipui hiljaa asemarakennuksen eteen ja pysähtyi. Asemarakennuksen seinässä oli kyltti: *Rovaniemi*.

Matti pomppasi kauhuissaan ylös istuimelta. Samassa konduktööri astui vaunun ovesta sisään. Matti alkoi huutaa ja haukkua konduktööriä. Konduktööri

odotti kärsivällisesti, kunnes Matti oli lopettanut. Sitten hän sanoi rauhallisesti: ”Te osaatte kiroilla oikein värikkäästi, mutta se ei ole kuitenkaan mitään verrattuna siihen mieheen, jonka heitin ulos junasta Seinäjoella.”

	Oikein	Väärin
Matti Nieminen oli ollut työmatkalla pääkaupungissa.		
Matti teki työtä julkisen sektorin virkamiehenä.		
Helsingin rautatieasemalla oli sunnuntai-iltana vain kourallinen ihmisiä liikkeellä.		
Matti ehti junaan viime tipassa.		
Seminaarissa Matin aika oli tullut pitkäksi, sillä ohjelma-aikataulu oli ollut liian väljä.		
Matilla oli univajetta, sillä hän oli valvonut aamuyöhön saakka.		
Matti nukahti jo ennen kuin hän oli edes näyttänyt matkalippuaan.		
Matilla oli tavallisesti tapana nukkua vain koiran unta.		
Matti nukkui heräämättä Rovaniemelle saakka.		
Kun Matti keskusteli konduktöörin kanssa, hän menetti malttinsa.		
Konduktööri ei ollut ymmärtänyt, mitä Matti oli häneltä illalla pyytänyt.		
Seinäjoen asemalle oli jäänyt mies, joka oli vieläkin vihaisempi kuin Matti.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Yksinäisyys on yksilön uudistumisen lähde

Ihmisellä on tarve olla yhdessä toisten kanssa ja saada arvostusta. Mainonnan ihannemaailmassa ihmiset ovat lähes poikkeuksetta onnellisia yhdessä: rakastuneet parit, iloiset ystävät ja hyvin toimivat perheet esittävät meille ainoan oikean elämäntavan mallia.

Kuitenkin todellisuus on usein toisenlainen: suuri määrä ihmisiä elää nykyään sosiaalisesti eristyneenä ja ilman toisten läheisyyttä. Tällaista elämää pidetään yleensä tarkoituksettomana ja ikävänä. Yksinäisyys liitetään siis johonkin kielteiseen ja vahingolliseen. Yksinäisyydestä on tullut tavallaan pelote, ja sitä on kaikin keinoin vältettävä.

Yksin olemisella voi olla kuitenkin myös myönteinen puolensa. Yksin ollessaan ihminen voi uudistua, latautua ja kerätä voimia kohdatakseen toisia ihmisiä. Yksinäisyyden tarve on ihmiselle yhtä luonnollinen kuin yhteisyydenkin tarve, ja ihmisen tulisikin pitää sopivasti yllä tasapainoa näiden kahden tarpeen välillä.

Kypsä ihminen pystyy nauttimaan vapaaehtoisesti yksinäisyydestä. Yksin oleminen ei tarkoita sitä, että juoksisi karkuun ristiriitoja, joita muiden ihmisten läsnäolo aiheuttaa, vaan sitä, että ymmärtää ottaa etäisyyttä muihin silloin, kun tarvitsee tilaa sisäiselle kasvulleen ja kehitykselleen. Yksinäisyys voi olla harvinaista herkkua, jolla jokainen voi aika ajoin palkita itsensä.

Yksinäisyydestä nauttiakseen ihmisen ei tarvitse sulkea muita ulkopuolelle pystyttämällä muureja ympärilleen. Yksityisyyden ja itsenäisyyden tunteen voi saavuttaa myös keskellä eläväistä ja vaativaista sosiaalista elämää yksinkertaisesti ottamalla itselleen silloin tällöin vapaata henkistä tilaa. Tällä tavalla ihminen vapautuu vaatimuksista, joita ympäristö hänelle asettaa, ja kokee itsensä ehjäksi myös ilman muita.

Muunnelman lähde: Helene Fiendt

1. Mitä mainonnan ihannemaailmassa pidetään onnen edellytyksenä?

---

2. Millainen kuva yksin olemisesta usein annetaan?

---

3. Miksi ihminen tarvitsee yksinäisyyttä?

---

4. Mitä tarkoitetaan sillä, että joku "juoksee karkuun ristiriitoja"?

---

5. Mitä tarkoitetaan sillä, että yksinäisyys voi olla "harvinaista herkkua"?

---

6. Mikä on tekstin mukaan tasapainoinen tapa kokea yksityisyyttä?

TEHTÄVÄ 3

Lue alla oleva teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Lapsi televisioviihteen armoilla

Jokainen keski-ikäinen sukupolvi on aina pelännyt sitä, että lapset ja nuoret turmeltuvat ja joutuvat huonoille teille. Sen jälkeen kun televisiosta tuli 1960-luvulla suosituin tiedotusväline, vanhemmat ovat olleet huolestuneita televisio-ohjelmien kielteisistä vaikutuksista jälkikasvuunsa. Tilanne ei ole muuttunut

miksikään – nykyään median valtava yliote lapsista on vain tiukentunut, ja vanhemmat tuntevat syystäkin itsensä voimattomiksi päihteitä, seksiä ja väkivaltaa tihkuvien elokuvien ja televisiosarjojen pommittaessa heidän lastensa ajatusmaailmaa.

1960-luvulla jotkin televisio-ohjelmat olivat lapsilta kiellettyjä, mutta vähitellen kielloista luovuttiin. Nyt kolme Suomen televisiossa näkyvää kanavaa on yhteisesti sopinut siitä, että kaikista lapsille sopimattomista ohjelmista ilmoitetaan etukäteen ja että niiden esitysaika siirretään myöhäisiltaan, jolloin lapset ovat jo unten mailla.

Viihdeellisuutta on aina leimannut amerikkalainen ylivalta. USA:ssa viihde on toiseksi suurin vientituote aseiden jälkeen. Amerikkalaisessa viihteessä on neljä yhteistä nimittäjää, jotka myyvät: seksi, väkivalta, urheilu ja romantiikka. Kaikkea tuotetaan vain kaupallisin perustein ja laaduksi katsotaan se, kuinka hyvin tuote myy.

Miksi viihde sitten myy niin hyvin meillä Suomessakin? Kasvatustieteen professori Juha Suoranta, joka on erikoistunut mediatutkimukseen, vastaa kysymykseen: ”Ehkä meidät on totutettu vuosikymmenien kuluessa amerikkalaisen viihteen katselemiseen; se on tullut tutuksi tavaksi.”

Onko amerikkalaisuus sitten vaarallista? ”On silloin, jos asiat opitaan näkemään mustavalkoisella tavalla, esimerkiksi leimaamalla ja luokittelemalla ihmiset joko täysin hyväksi tai pahoiksi. Osa mediatutkijoista on sitä mieltä, että amerikkalainen viihde on suoraa poliittista propagandaa, toisten mielestä se vain heijastaa niitä arvoja, jotka vallitsevat amerikkalaisessa yhteiskunnassa”, Suoranta sanoo. ”Koulu ja vanhemmat ovat yhdessä vastuussa siitä, että lapsi ei niele televisiovihteen arvomaailmaa sellaisenaan vaan että hän tottuu seuloimaan ja suodattamaan tarjolla olevaa informaatiota kasvaakseen itsenäisesti ajattelevaksi ihmiseksi.”

Lyhennelmän lähde: Pellervo 1/2004

1. a. Keski-ikäiset ovat aina pelänneet, että lapset ja nuoret joutuvat vilkasliikenteisillä teillä onnettomuuteen.
- b. Keski-ikäiset ovat aina olleet huolestuneita siitä, kasvaako lapsista ja nuorista kunnan kansalaisia.
- c. Keski-ikäiset murehtivat sitä, että lapset ja nuoret itsenäistyvät liian nopeasti ja lähtevät kotoa.

2. Vanhemmat tuntevat tekstin mukaan itsensä voimattomiksi, koska
  - a. televisio-ohjelmilla on yhä suurempi vaikutus heidän lapsiinsa.
  - b. heillä ei ole aina varaa kustantaa lapsille kaikkea, mitä nämä haluaisivat.
  - c. lapset eivät ehdi katsoa televisiosta kaikkea, mitä pitäisi.

3.
  - a. 1960-luvulla televisiossa oli paljon enemmän lapsille sopimattomia ohjelmia.
  - b. Nykyään on otettu uudestaan käyttöön samat kiellot, joita käytettiin 1960-luvulla.
  - c. Television alkuaikoina lasten televisionkatselua rajoitettiin voimakkaammin kuin nykyään.

4. Amerikkalaiselle viihteelle on tyypillistä,
  - a. että se on ylivoimaisesti korkealaatuisinta maailmassa.
  - b. että se on teollisuutta, jonka tarkoituksena on tuottaa mahdollisimman paljon voittoa.
  - c. että siinä on paljon rikollisuutta ja väkivaltaisia kohtauksia, mutta ei ollenkaan rakkautta.

5. Miksi suomalaiset Juha Suorannan mukaan katsovat niin mielellään amerikkalaista viihdettä?
  - a. Suomalaiset ovat vuosien varrella oppineet pitämään sitä itsestään-selvyytenä, koska sen tarjontaa on ollut niin paljon.
  - b. Suomalaisten oma tapa ajatella on lähellä amerikkalaista arvomaailmaa.
  - c. Suomalaiset ihailevat poikkeuksellisen paljon amerikkalaista yhteiskuntaa.

6. Amerikkalaista televisioviihdettä kritisoidaan siitä, että
  - a. se antaa väärän kuvan siitä, millaisia mustat ja valkoiset ihmiset ovat.
  - b. siinä esiintyy vain yläluokkaan kuuluvia, varakkaita ihmisiä.
  - c. sen maailmankuva on liian kapea ja yksipuolinen.

7. Koulun ja vanhempien tehtävänä on huolehtia siitä, että
  - a. lapset saavat viettää vapaa-aikaa tiedotusvälineiden parissa mahdollisimman itsenäisesti.
  - b. televisio-ohjelmien laatu on korkea ja että informaatio, jota televisiossa annetaan, on objektiivista.
  - c. lapset eivät omaksu automaattisesti kaikkea, mitä televisiossa esitetään, vaan että he oppivat ajattelemaan kriittisesti.

8. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue alla oleva teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Jälleen vakava yhteenajo kolmostiellä

Eilen puolen päivän aikaan sattui kaksi henkeä vaatinut onnettomuus kolmostiellä Hämeenlinnan ja Tampereen välillä. Moottoritielle liittymästä pyrkinyt henkilöauto lähti luisuun ja ajautui kahden kaistan yli poikittain tielle, jolloin takaa tullut kuljetusliikkeen täydessä lastissa ollut pakettiauto törmäsi sen kylkeen. Kummankin auton kuljettajat menehtyivät välittömästi. Samaan sumaan ajoi vielä kolme autoa, joiden matkustajista kaksi on hengenvaarallisessa tilassa Tampereen yliopistollisessa keskussairaalassa. Muut neljä autoissa ollutta selvisivät lievemmin vammoin.

Sää oli onnettomuuden tapahtuessa sumuinen ja tien pinta kevyen lumipeitteen alla jäinen. Onnettomuuden aiheuttaneessa autossa ei ollut nastarenkaita eikä sitä ollut katsastettu. Vasta 18-vuotias kuljettaja oli saanut ajokortin pari kuukautta aikaisemmin.

	Oikein	Väärin
Onnettomuus sattui iltopäiväruuhkan aikaan.		
Henkilöauto oli tulossa moottoritielle, kun sen ajaja menetti auton hallinnan.		
Pakettiauto oli ammattiajossa.		
Pakettiauton ajaja kuoli heti.		
Kahden kolarissa mukana olleen henkilön tila on kriittinen.		
Muut kolarissa mukana olleet selvisivät vahingoittumattomina.		
Keli oli onnettomuuden tapahtuessa liukas.		
Onnettomuuden aiheuttanut henkilöauto oli täysin asianmukaisessa kunnossa.		

TEHTÄVÄ 2

Le teksti ja valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

apsuudenkotini

oin rehellisesti sanoa, että minulla oli onnellinen lapsuus. Paras muistoni on immiin ilmapiiri, joka vallitsi kodissamme. Se johtui pääasiassa äidistäni, joka li kodin henki ja sydän. Kun ajattelen häntä nyt jälkeinpäin, ihmettelen, kuinka hän ehti hoitaa kaikki työt, jotka olivat hänen vastuullaan. Äidin sylissä oli aina tilaa jokaiselle seitsemälle lapselle vuorollaan enkä muista, että hän olisi koskaan menettänyt malttiaan, vaikka hän piti kaikki asiat järjestyksessä ja lapset kurissa.

Isä puolestaan oli hiljainen auktoriteetti. Hän oli tyyppillinen isähahmo, joka ililoutui iltaisin sanomalehden taakse, ja me lapset näimme vain sinisen savuehkuran, joka nousi hänen piipustaan lehden takaa. Jos me käyttäydyimme kskus sopimattomasti, yleensä meille riitti, kun isä rykäisi terävästi. Tiesimme, että isä teki pitkiä työpäiviä työnjohtajana rakennuksilla eikä häntä saanut herostuttaa.

Meidän perheemme asui vanhassa, kaksikerroksisessa puutalossa pari kilometriä kaupungin ulkopuolella. Talon ympärillä oli korkea pensasaita ja pensaidan sisäpuolella puutarhassa kasvoi kymmenen vanhaa omenapuuta. Puutarha oli meistä kuin jännittävä viidakko, jossa uudet seikkailut odottivat meitä joka päivä. Leikimme veljeni kanssa poliisia ja rosvoa, intiaanisotaa ja merirosvoja.

Vanha sanonta kuuluu, että aika kultaa muistot. Se on tietysti totta: kun muistelemme lapsuutta, muistamme vain valoisat ja myönteiset tapahtumat. Todellisuudessa elämä oli ulkoisesti vaatimatonta tai jopa köyhää. Minä olin sisarusarjan toiseksi nuorin enkä siksi saanut koskaan uusia vaatteita, vaan perin ne kaikki vanhemmilta sisaruksiltani. Ja tietysti meitä patistettiin koko ajan tekemään työtä. Meidän täytyi kantaa sisään polttopuita ja vettä ja pestä äidin apuna mattoja laiturilla ja tehdä läksyt vasta myöhään illalla, kun muut velvollisuudet oli hoidettu.

Mutta kaikesta huolimatta lapsuus on minun mielikuvissani kuin yksi huuletton kesäpäivä: täynnä auringonpaistetta ja ihania tuoksuja, makuja, ääniä ja tunteita. Lapsen maailmassa oli koko ajan läsnä usko, toivo ja rakkaus. Miksi sitä tunnetta on niin vaikeaa saada takaisin?

1. Mitä kirjoittaja kertoo äidistään?
  - a. Äiti teki paljon työtä, mutta hän pystyi antamaan kaikille lapsille myös rakkautta.
  - b. Äiti oli jatkuvasti väsynyt liian raskaasta työstä ja hermostui helposti.
  - c. Äidillä oli muuten mukava luonne, mutta hän suosi nuorempia lapsia vanhempien sisarusten kustannuksella.

2. Millainen muistikuva kirjoittajalla on isästään?
  - a. Isä oli hyvin dominoiva ja väkivaltainen, ja lapset pelkäsivät häntä.
  - b. Isän ei tarvinnut komentaa lapsia, koska he ymmärsivät muutenkin, että isää piti totella.
  - c. Isä ei puuttunut millään tavalla lasten kasvatukseen, koska hän oli erakkoluonne.

3. Millainen kasvuympäristö kirjoittajalla oli?
  - a. Perhe asui tyyppillisessä kaupunkikorttelissa, jonka ympärillä oli betoni-rakennuksia ja asfalttipiha.
  - b. Perhe asui syrjäisessä ja autiossa paikassa kaukana muusta asutuksesta.
  - c. Perhe asui suhteellisen lähellä kaupunkia, luonnonläheisessä ja viihtyisässä paikassa.

4. Millaisia lasten leikit olivat?
  - a. Lapset käyttivät paljon mielikuvitusta ja he liikkuivat paljon ulkona.
  - b. Lapset harrastivat urheilua ja pelasivat erilaisia pallopelejä naapurin lasten kanssa.
  - c. Lapset leikkivät pääasiassa sisällä, kokosivat palapelejä ja pelasivat korttia.

5. Mitä sanonta "Aika kultaa muistot" tarkoittaa?
  - a. Ihminen unohtaa täydellisesti, mitä menneisyudessa on tapahtunut.
  - b. Ihminen huomaa vanhana, kuinka nopeasti aika on kulunut.
  - c. Kun kuluu tarpeeksi aikaa, ihminen muistaa menneisyydestä vain hyvät asiat.

6. Mikä huono puoli kirjoittajan mielestä oli siinä tosiasiasa, että hän oli sisarusarjan toiseksi nuorin?
  - a. Hänen täytyi toimia nuorimman veljen lapsenvahtina.
  - b. Hän ei saanut osallistua vanhempien sisarusten leikkeihin.
  - c. Hänen täytyi käyttää samoja vaatteita kuin vanhemmat lapset olivat käyttäneet.

7. Mitä kirjoittaja kertoo lasten asemasta perheessä?
  - a. Lapsilla oli velvollisuus osallistua kotitöihin.
  - b. Läksyjen tekeminen oli pääasia.
  - c. Lapset olivat tasa-arvoisia vanhempiensa kanssa.

8. Millaisena kirjoittaja muistaa lapsuusaikansa?
  - a. Hän on katkera siitä, että elämä oli niin köyhää.
  - b. Se tuntuu valoisalta ja henkisesti rikkaalta ajalta.
  - c. Hän ei palaa mielellään lapsuusmuistoihin.

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Ohjeita liikemiehille, jotka matkustavat Filippiineille

Perustervehdys Filippiineillä on kättely ja suuri lämmin hymy. Kädenpuristus on kevyt, ei liian luja, ja kestoaltaan melko lyhyt. Käyntikortteja käytetään paljon, ja ne ovat usein varsin komeita ja englanninkielisiä.

Ennen liikeneuvottelujen aloittamista rupertellaan aina suhteiden luomiseksi. Yleinen tapa on kysyä ensin toisen vointia ja perheen kuulumisia. Miehillä suosittuja keskustelunaiheita ovat matkustelu ja urheilu, naisilla puolestaan uskonto. Perinteisesti keskustelussa annetaan enemmän arvoa muodolle kuin sisällölle: filippiiniläiset nauttivat asiansa esittämisestä kauniin korulausein. Filippiineillä ei käytetä lainkaan ”ei”-sanaa, ja siksi kiello on osattava tulkita puheen sävystä tai rivien välistä. Tarvittaessa on parempi turvautua mieluummin vaikka valkoiseen valheeseen kuin sanoa suoraan ”ei”.

Filippiiniläisillä on ehtymätön huumorintaju. He viljelevät runsaasti huumoria keskenään, mutta ulkomaalaisten seurassa he saattavat olla pidättyväisempiä. Äänekäs puhe on osoitus sivistymättömyydestä, ja siksi puhutaan lähes aina pehmeällä ja hiljaisella äänellä. Silmiin tuijottamista pidetään epäkohteliaana ja aggressiivisena: liian tiivis katse tulkitaan varoitussignaaliksi. Sormella tai kädellä osoittaminen on ehdoton tabu. Jos filippiiniläinen haluaa näyttää suuntaa, hän tekee sen vain kääntämällä katseensa.

Lyhennelmän lähde: Arja Mikluha, Kommunikointi eri maissa, 1998

1. Millaisilla puheenaiheilla voi päästä luontevasti keskustelun alkuun?

---

2. Mikä keskustelussa on filippiiniläisille tärkeintä?

---

3. Millaisessa tapauksessa on parempi välttää liikaa suorapuheisuutta?

---

4. Millainen käytös ja millaiset eleet ovat filippiiniläisten mielestä loukkaavia?

---

9. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue alla oleva teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Ihmiset ovat entistä älykkäämpiä

Uusseelantilaisen tutkimuksen tulokset ovat herättäneet huomiota kaikkialla maailmassa. Sen mukaan ihmisten älykkyysosamäärä (ÄO) on noussut keskimäärin 25 pistettä yhden sukupolven aikana.

Monet seikat viittaavat siihen, että lapset ovat nykyään älykkäämpiä kuin aikaisemmin – tai he ainakin osaavat ratkaista paremmin älykkyystestien tehtäviä.

Keskimääräinen älykkyys tuskin lisääntyy enää merkittävästi. Esimerkiksi eri maissa asevelvollisille tehtyjen älykkyystestien tulosten valossa näyttää siltä, että älykkyys lisääntyi nopeimmin 1960- ja 1970-luvuilla, ja viime vuosina kehitys on tasaantunut tai ehkä jopa taantunut.

Tutkijat eivät ole yksimielisiä siitä, voiko ihmisen älykkyys kasvaa rajattomasti. Todennäköisesti ihmisen fysiologia asettaa älykkyydelle rajan, jota ei ole ”järkevää” ylittää. Kehitys tuskin riippuu pelkästään aivokapasiteetista.

Lyhennelmän lähde: Tieteen Kuvalehti 13/2002

	Oikein	Väärin
Älykkyysosamäärän mittana käytetään pisteitä.		
Älykkyystestien tehtävien rakennetta on muutettu helpommaksi.		
Älykkyystestejä on tehty nuorille miehille heidän armeija-aikanaan.		
Viimeisten neljän vuosikymmenen aikana älykkyys on jatkuvasti kasvanut.		
Tutkijat ovat samaa mieltä siitä, että ihmisen älykkyydellä ei ole rajoja.		

Kehitykseen vaikuttavat muutkin tekijät kuin aivojen tilavuus ja kyky.		
--	--	--

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti ja valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Suomalaisten ihmissuhteet

Suomalaisella on keskimäärin neljä ystävää. Valtaosalla ihmisistä on yksi luotettava ihminen, jolle voi soittaa vaikka keskellä yötä, jos on todellinen hätätilanne. Miehillä on enemmän ystäviä kuin naisilla, mutta naisilla on useammin yksi sydänystävä.

Välimatka sukulaisiin on kasvanut, ei vain kilometreissä vaan myös henkisesti. Harva käy tervehtimässä kaukaisimpia sukulaisia, kuten tätejä tai setiä enää edes jouluna. Jopa sisarukset ovat vähemmän tekemisissä keskenään kuin aikaisemmin, serkuista puhumattakaan.

Sen sijaan vanhemmat ja lapset ovat tiiviissä kanssakäymisissä toistensa kanssa myös sen jälkeen, kun lapset ovat muuttaneet pois kotoa. Vanhempien vastuu ja huoli lapsista jatkuu nykyään pitempään kuin aikaisemmin.

Naapurien luo ei mennä enää koska tahansa rupattelemaan. Naapurin kanssa voi korkeintaan lähteä lenkille tai kaljalle. On myös hyvin tavallista, että naapureihin pidetään tietoisesti selvä etäisyys.

Elämä on epävarmempaa ja vähemmän itsestään selvää kuin aikaisemmin. Yhteiskuntaluokka, sukulaisuus, naapuruussuhde tai uskonto eivät enää määrää, kenen kanssa ihmiset viettävät vapaa-aikaa. Ihmiset valitsevat itse ystävänsä ja haluavat myös ihmissuhteissansa toimia itsenäisemmin kuin aikaisemmin.

Verisukulaisia ei voi valita, mutta ystävät voi. Ystävyys on nykyään sopimus, ja ystävyysuhde vaatii sosiaalisia taitoja. Ihmiset ovat kiireisen elämäntavan takia myös tarkempia ajankäytöstä: ystäviä ei tavata muuten vain, vaan päämäärätietoisesti: mennään yhdessä elokuviin, taidenäyttelyyn tai kuntosalille.

Osa työtovereista voi siirtyä ystävien kastiin. Kilpailu ja työtahti työpaikoilla on kuitenkin kiristynyt, eikä se helpota ystävyysuhteiden solmimista. Monet haluavat työpäivän jälkeen seurustella muiden kuin työtovereiden kanssa.

Muunnelman lähde: Marja Haapio, Helsingin Sanomat 5.11.1996

1.
  - a. Suuri osa suomalaisista ottaa yhteyttä ystäviin vain, jos kysymyksessä on hätätilanne.
  - b. Suurella osalla suomalaisista on yksi ystävä, jolta voi pyytää apua mihin vuorokauden aikaan tahansa.
  - c. Naisten ystäväpiiri on laajempi kuin miesten, mutta ystävyys on pinnallisempaa kuin miehillä.

2.
  - a. Kaukaisia sukulaisia tavataan säännöllisesti enää vain jouluna.
  - b. Saman perheen aikuiset lapset ovat yhä vilkkaasti yhteydessä toisiinsa, mutta serkkuja tavataan harvemmin.
  - c. Sukulaiset elävät nykyään sekä maantieteellisesti että henkisesti kaukana toisistaan.

3.
  - a. Vanhemmat tuntevat nykyään, että heidän velvollisuutensa on seurata lastensa elämää myös sen jälkeen, kun lapset ovat perustaneet oman kodin.
  - b. Kun lapset ovat muuttaneet pois kotoa, tapaamiset vanhempien kanssa muuttuvat satunnaisiksi.
  - c. Lapset huolehtivat tiiviisti vanhemmistaan myös sen jälkeen, kun he ovat muuttaneet pois kotoa.

4.
  - a. Naapureihin suhtaudutaan nykyään usein vihamielisesti.
  - b. Naapureiden luona ei käydä enää spontaanisti kyläilemässä.
  - c. Naapureiden kanssa käydään ahkerasti yhteisissä harrastuksissa.

5.
  - a. Ihmiset tarvitsevat nykyään ystävyysuhteita enemmän kuin ennen, koska maailma on muuttunut epävarmemmaksi.
  - b. Ihmisen syntyperä ja perinteet eivät enää rajoita uusien ihmissuhteiden solmimista niin kuin aikaisemmin.
  - c. Lisääntynyt vapaa-aika tarjoaa ihmisille mahdollisuuden viettää vilkkaampaa seuraelämää kuin ennen vanhaan.

6.
  - a. Monet löytävät uusia ystäviä sukulaisten kautta.
  - b. Koska jokainen valitsee nykyään omat ystävänsä, suhteita täytyy osata myös hoitaa.
  - c. Uudet ystävät löytyvät nykyään useimmiten elokuvateattereista, taidenäyttelyistä tai kuntosaleilta.

7.
  - a. Työpaikalla vallitseva ilmapiiri ei useinkaan kannusta luomaan ystävyys-suhteita.
  - b. Työtovereista tulee helposti myös ystäviä, koska samassa työpaikassa on usein samanhenkisiä ihmisiä.
  - c. Esimiehet eivät katso hyvällä silmällä sitä, että työntekijät ystäväystyvät keskenään.

TEHTÄVÄ 3

Lue alla oleva teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Noin kuukausi sitten Helsingissä tapahtunut raaka veriteko on selviämässä. Poliisi pidätti viime viikolla 27-vuotiaan mieshenkilön, joka on kuulusteluissa myöntänyt syyllisyytensä henkirikokseen. Poliisin mukaan mies on antanut hyvin seikkaperäisen kuvauksen tapahtumien kulusta. Teon motiivina voidaan pitää avioeroon liittyvää kiistaa lasten huoltajuudesta, josta epäilty ja hänen entinen vaimonsa eivät olleet päässeet yksimielisyyteen. Mies ei oman kertomansa mukaan ole ollut rikoksen tapahtuessa päihteiden vaikutuksen alaisena. Epäillyn asianajaja on kuitenkin vaatinut, että miehelle suoritettaisiin mielen-tilatutkimus. Rikoksen uhri, epäillyn 26-vuotias ex-vaimo, löydettiin kuolleen epäillylle kuuluneesta vapaa-ajan asunnosta sen jälkeen, kun uhrin äiti oli tehnyt tyttärestään katoamisilmoituksen.

	Oikein	Väärin
Uutinen koskee väkivaltarikosta.		
Rikoksesta pidätetty mies on pysynyt kuulusteluissa vaiti.		
Miehen ja naisen välille oli syntynyt yhtäkkiä riitaa, jonka syynä oli miehen mustasukkaisuus.		
Uhrilla ja pidätetyllä oli yhteisiä lapsia.		
Puolustus aikoo vedota siihen, että mies on ollut teon tapahtuessa vahvassa humalassa.		

Surmatun naisen ruumis löytyi hänen ex-miehensä vapaa-ajanasunnosta.		
Uhrin äiti oli ottanut ensimmäisenä yhteyttä poliisiin.		

TEHTÄVÄ 4

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Oma maa mansikka

Kiertelimme perheen kanssa kesälomallamme, kuten niin monesti ennenkin, autollamme pitkin Suomen maaseutua. Sääkin osui tänä vuonna kohdalleen: pienet sadekuurot helteen lomassa vain raikastivat vähän painostavaakin ilmaa. Saimme siis nauttia Suomen suven suloisuudesta koko loistossaan. Taas kerran totesimme, ettei ole mitään syytä lähteä Suomesta ainakaan kesällä mihinkään kauemmas lomanviettoon – eli oma maa on todellakin mansikka.

Eräs huomio, jonka teimme, oli se, että maaseudulta löytyy vielä runsaasti talkoohenkeä. Pienet kyläjuhlat, joihin sisältyy itse tuotettuja musiikki- ja tanssiesityksiä ja varsin korkeatasoista harrastajateatteria, on saatu aikaan suureksi osaksi vapaaehtoisten voimin. Pienet paikalliset tapahtumat ovat yhteinen ponnistus, jota koko yhteisö tukee omalla työpanoksellaan. Mahdollinen tuotto menee kyläseuran kassaan. Tarkoituksena on vahvistaa yhteishenkeä ja tehdä omaa paikkakuntaa tunnetuksi ulkopuolisille.

Ensimmäinen kokemuksemme tästä on jo muutaman vuoden takaa. Eräänä kesänä, kun lapset olivat vielä ala-asteiässä, kiersimme lomallamme lasten mieliksi lähes kaikki Suomen huvipuistot ja niiden toinen toistaan modernimmat ja kalliimmat laitteet. Kun olimme jo kääntämässä auton nokkaa takaisin etelää kohti, eksyimme aivan sattumalta erääseen pieneen kylätapahtumaan jossakin Pohjanmaan ja Keski-Suomen rajamailla. Keskeltä metsää löytyi varsinainen keidas: vanhan maalaistalon pihamaalle oli järjestetty aamusta iltaan kestäneet perinnejuhlat, joissa kyläläiset esiintyivät yleisön joukossa vanhoissa asuissa muurareina, mylläreinä, piikoina ja renkeinä. Samalla esiteltiin vanhoja työtapoja, koneita ja työvälineitä saippuan valmistamisesta päreiden tekoon. Lapset saivat juosta vapaasti ihmettelemässä ja tekemässä uteliaita kysymyksiä esiintyjille.

Kun olimme palanneet kotiin, olimme yllättyneitä, että tuon päivän pikkurahalla antamat elämykset säilyivät lasten mielissä sen lomamatkan kaikkein parhaimpana muistona.

1. Millainen sää kirjoittajan loman aikana oli?

---

2. Mitä kirjoittaja tarkoittaa tässä yhteydessä sanonnalla "Oma maa on mansikka"?

---

3. Miten paikalliset kesäjuhlat järjestetään ja mihin niiden järjestäjät pyrkivät?

---

4. Missä vaiheessa matkaa perhe eksyi perinnejuhlille?

---

5. Mistä saattoi havaita, että kysymyksessä oli perinnejuhla?

---

6. Miksi oli yllättävää, että lapset pitivät perinnejuhlista niin paljon?

---

10. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lue alla oleva teksti ja kerro, ovatko väitteet oikein vai väärin.

Kotimuseo Turussa

Turussa on mahdollisuus tutustua kotiin, joka sijaitsi aikoinaan kaksikerroksisessa kivitalossa Aurajoen rannalla. Talon oli suunnitellut arkkitehti Charles Jonsson, mutta luultavasti Carl Engel piirsi julkisivun.

Jacobssonin perheen yksityiskoti ja sen laaja taidekokoelma ja monet arvokkaat antiikkiesineet siirtyivät omistajien kuoleman jälkeen testamenttilahjoituksena Suomen ainoalle ruotsinkieliselle yliopistolle, Åbo Akademille, joka teki kokoelmasta yleisölle avoimen museon vuonna 1965.

Alfred Jacobsson loi mittavan omaisuutensa muun muassa puutavara-alalla, mutta hän oli mukana perustajana monen muunkin alan yhtiöissä. Hän toimi useita vuosia myös Turun kaupunginvaltuustossa ja oli lähes 40 vuotta Ruotsin varakonsuli. Alfred Jacobsson meni naimisiin erään kaupungin varakkaimpiin kuuluvan perheen tyttären Helene Kumlinin kanssa vuonna 1877, kun neito pitkän miettimisen jälkeen lopulta vastasi myöntävästi kosintaan. Avioliitosta tuli varsin onnistunut; vain lapsettomuus heitti surullisen varjon sen ylle. Helene oli Turun seurapiirien keskushahmo, mutta myös ahkera käsitöiden tekijä. Jacobssonit seurasivat aktiivisesti aikaansa ja heidän kotiinsa asennettiin muun muassa Turun ensimmäiset sähkövalot.

Pariskunnan päämääränä oli säilyttää tuon ajan porvariskoti jälkipolville eräänlaisena kulttuurihistoriallisena ajankuvana. Museo toimii nykyään vanhassa puutalossa Turun Piispankadulla, lähellä tuomiokirkkoa.

	Oikein	Väärin
Arkkitehti Carl Engel laati alkuperäisen talon piirustukset.		
Talon omistajat keräsivät aikoinaan kallisarvoista taidetta.		
Talo joutui ruotsinkieliselle yliopistolle maksuna veloista.		
Alfred Jacobsson ansaitsi omaisuutensa liikemiehenä.		

Alfred Jacobsson toimi myös paikallispolitiikassa.		
Helene-vaimo oli syntynyt vaatimattomissa oloissa.		
Helene suostui heti innokkaasti Alfredin kosintaan.		
Avoliitto oli lapseton, mutta muuten onnellinen.		
Helene-vaimo viihtyi kotona käsitöiden parissa eikä ollut kovin paljon tekemisissä ihmisten kanssa.		
Jacobssonit halusivat, että tulevat sukupolvet näkevät, millainen keskiluokkainen koti oli 1800–1900-lukujen vaihteessa.		

TEHTÄVÄ 2

Lue teksti ja vastaa kysymyksiin.

Orava näpistää suklaata Jyväskylässä

Jyväskylän keskustassa sijaitseva ruokakauppa on saanut vaivoikseen näpistelevän oravan. Pörröhännän suosikkiherkkua ovat Kinder-suklaamunat; satunnaisesti sille kelpaavat muutkin suklaamakeiset.

Orava kävi liikkeessä ensimmäisen kerran pari viikkoa sitten, kertoo Jyväskylän Tapionkadun Siwan myymälänhoitaja. Sen jälkeen eläin on nähty kaupassa päivittäin, joskus kaksikin kertaa päivässä.

Oravan tapoihin kuuluu pujahtaa sisään ovesta asiakkaiden mukana, napata Kinder-muna hyllystä, kuoria se kääreestään ja ryhtyä popsimaan. Kun henkilökunta ryhtyy hätistämään otusta ulos, se työntää jäljellä olevan osan munasta suuhunsa ja pistää juoksuksi. Kääreen orava jättää lattialle. Sen sijaan arvoitukseksi on tähän mennessä jäänyt, minne se kätkee suklaamunan sisällä olevan muovikuoren yllätyksineen.

Viisas orava on: vaikka se tulee toiselta puolelta katua, se ei ole jäänyt auton alle. Henkilökunnan mukaan kyseessä on yksi ja sama eläin eikä useampi saman apajan keksinyt orava. Näpistelevä orava tunnetaan tiettävästi läheisessä vanhusten palelatalossakin. Siellä pikku otus on napannut keksejä, korppuja – ja etenkin suklaata.

Muunnelman lähde: STT–Ilkka 3.6.2007

1. Mitä tarkoitetaan tekstissä käytetyllä ilmauksella, että kauppa on saanut oravan ”vaivoikseen”?

---

2. Kuinka orava onnistuu pääsemään myymälään?

---

3. Mihin orava suunnistaa, kun se on päässyt sisälle?

---

4. Mitä myyjät tekevät, kun he näkevät oravan?

---

5. Miksi voi sanoa, että orava on sopeutunut hyvin kaupunkielämään?

TEHTÄVÄ 3

Lue teksti ja valitse sen perusteella oikea vaihtoehto.

Kun auto ja juna kohtaavat, auto jää toiseksi

Suomessa sattuu joka vuosi tasoristeysonnettomuuksia, joissa kuolee ihmisiä. Tasoristeykset muodostavat VR:n mukaan junaliikenteen suurimman onnettomuusriskin. Tasoristeysten turvallisuutta on parannettu, mutta onnettomuudet eivät ole vähentyneet.

Pääradoilla on 3 230 tasoristeystä, joista ilman turvalaitteita, siis ilman valo- ja äänivaroituslaitetta tai puomeja on lähes 3 000 tasoristeystä. Vuonna 2006 tasoristeilyssä sattui 60 onnettomuutta, joissa menehtyi 4 ja loukkaantui 23 henkeä.

Tasoristeilysonnettomuudet poikkeavat muista liikenneonnettomuuksista siinä, että kuljettaja on usein selvin päin, hän on kokenut ajaja ja risteys on hänelle tuttu. Lisäksi sää on useimmiten hyvä ja onnettomuus sattuu keskellä päivää.

Voidaankin siis sanoa, että kuljettajien oma varomaton asenne on usein syytä onnettomuuteen. Kiskojen ylittäjä ei joko edes huomaa lähestyvää juna tai ottaa tietoisesti riskin, kun uskoo ehtivänsä ylittää radan ennen junan saapumista risteykseen. Juna lähestyy risteystä tavallisesti 140 kilometrin tuntivauhdilla, mikä tarkoittaa käytännössä sitä, että juna etenee jopa 40 metriä sekunnissa.

Julkisuudessa on vaadittu parannusta tasoristeysten turvalaitteisiin. On kuitenkin kyseenalaista, kuinka paljon siitä olisi apua onnettomuuksien vähentämisessä. Kuljettajien välinpitämättömästä suhtautumisesta turvalaitteista huolimatta kertoo nimittäin se, että rikkiajettuja puomeja on vuosittain noin 200.

Lähteet: Ratahallintokeskus ja Lähivakuutus

1. Suomessa sattuu joka vuosi tasoristeilysonnettomuuksia,
  - a. joissa menetetään ihmishenkiä.
  - b. vaikka melkein kaikki risteykset on varustettu turvalaitteilla.
  - c. mutta ne ovat vain pieni osa kaikista junaonnettomuuksista.

2. Tasoristeilysonnettomuudet poikkeavat muista kolareista siinä, että
  - a. auton kuljettaja on tavallisesti vahvasti humalassa.
  - b. auton kuljettajalla on ollut ajokortti vasta vähän aikaa.
  - c. sääolosuhteet ovat tavallisesti hyvät.

3. Tavallisin tasoristeilysonnettomuuden syy on se, että
  - a. auto pysähtyy moottorivian takia raiteille.
  - b. kuljettaja ei osaa arvioida junan nopeutta.
  - c. kuljettaja ei edes huomaa, että tiellä on tasoristeys.

4. Se, että kuljettajat ajavat päin puomeja, on merkki siitä, että
  - a. varoituslaitteita tarvitaan enemmän.
  - b. VR suhtautuu välinpitämättömästi liikenneturvallisuuteen.
  - c. todellinen ongelma on kuljettajien omilla asenteilla.

TEHTÄVÄ 4

Lue teksti keittokirjoista. Täydennä sitten sen jäljessä oleva tehtävä niin, että sisältö pysyy samanlaisena kuin ensimmäisessä tekstissä.

Ohjeita keittiöön

Keittokirjojen suosio on kasvanut 2000-luvulla samassa tahdissa television ruokaohjelmien kanssa. Jokaisella kanavalla on monta suosikkikokkia, joilta ilmestyy kilvan keittokirjoja. Keittokirjat tehdään nykyään paitsi ruoanlaiton apuvälineiksi myös silmänruoaksi: kirjan värikkyydellä ja näyttävyydellä on tärkeä osa kirjan annissa. Suomalaiset suhtautuvat kuitenkin ruoanvalmistukseen vakavasti, ja perinteisiä reseptejä sisältävien keittokirjojen menekki on edelleen suurin.

Sekä keittokirjat että television ruokaohjelmat (1) _____
_____ yhä suosituimmiksi 2000-luvun aikana. Monet julkkiskokit,
joita (2) _____ kaikilla televisiokanavilla,
(3) _____ kilvan
omia keittokirjojaan. Keittokirjoja ei tehdä nykyään vain reseptien takia, vaan
kirjojen (4) _____ on myös
tärkeä tekijä lukunautinnossa. Tästä huolimatta suomalaiset, joille ruoanvalmis-
tus on vakava asia, (5) _____
eniten keittokirjoja, joissa on perinteisiä reseptejä.

RAKENTEET JA SANASTO

1. OSA

TEHTÄVÄ 1

Valitse sanalle sopivin vastine.

1. Hyvin väsynyt
  - a. helpottunut
  - b. nukahtanut
  - c. uupunut
2. Peittää totuus
  - a. salata totuus
  - b. pilkata totuutta
  - c. selailta totuutta
3. Esimerkiksi sopiva malli
  - a. esirippu
  - b. etuoikeus
  - c. esikuva
4. Liittää yhteen
  - a. ylentää
  - b. yhdistää
  - c. eristää
5. Jännittävä tapahtumasarja
  - a. viidakko
  - b. tunnelma
  - c. seikkailu
6. Tulla terveemmäksi
  - a. toipua
  - b. tuomita
  - c. vangita
7. Enemmän kuin riittävästi
  - a. tarpeettomasti
  - b. yllin kyllin
  - c. korkeintaan
8. Toistaa häiritsevästi samaa asiaa
  - a. jankuttaa
  - b. laahustaa
  - c. väittää
9. Henkilö, joka tekee väliaikaisesti vakituisen työntekijän työt
  - a. alainen
  - b. apulainen
  - c. sijainen
10. Tervehtiä kädestä
  - a. kätellä
  - b. käsitellä
  - c. käsittää
11. Lyhyt hetki
  - a. sydämenlyönti
  - b. juoksuaskel
  - c. silmänräpäys
12. Esittää jotakin muuta kuin on
  - a. työskennellä
  - b. teeskennellä
  - c. nautiskella

13. Samassa kohdassa toisella puolella
a. päinvastoin
b. sen sijaan
c. vastapäätä
14. Hengittää raskaasti
a. ponnistaa
b. huohottaa
c. haukotella
15. Joka päivä
a. päivittäin
b. päiväksi
c. päivisin

TEHTÄVÄ 2

Valitse mielestäsi sopivin vaihtoehto.

1. Kun sade _____, aurinko alkoi paistaa.
a. lakkaa
b. oli lakannut
c. lakkaisi
2. Poliisi yrittää saada selville, _____ onnettomuus oli tapahtunut.
a. mutta
b. kuinka
c. jos
3. Kaikki ihmiset eivät osaa nauttia _____.
a. vapaa-aikaa
b. vapaa-aikaan
c. vapaa-ajasta
4. Sanotaan, että armeijassa _____ kasvaa miehiä.
a. pojista
b. pojat
c. pojilla

5. Pasifistit marssivat kaduilla rauhan _____ .
a. vastaan
b. puolesta
c. puolella
6. Sellainen ihminen on onnellinen, joka unohtaa _____ .
a. ikäviä asioita
b. ikävistä asioista
c. ikävät asiat
7. Kaikki toivovat, että he saisivat _____ .
lottovoiton.
a. joskus päivästä
b. eräällä päivällä
c. jonakin päivänä
8. On mielenkiintoista nähdä, _____ .
on kauniimpi puku, minulla vai hänellä.
a. kenellä
b. kummalla
c. jolla
9. Sateisena kesänä löydetään kaikkein _____ .
a. suuret sienet
b. suurempia sieniä
c. suurimmat sienet
10. Taidelasia valmistetaan _____ .
a. puhaltamalla
b. puhaltamisesta
c. puhaltamaan
11. Monet ulkomaalaiset pitävät suomalaisia _____ .
a. ujoista ihmisistä
b. ujoja ihmisiä
c. ujoina ihmisinä

12. Kaikissa juhkakengissä on _____.
- korkeat korot
  - korkeita korkoja
  - korkeisiin korkoihin
13. Mekaanikko sai autonmoottorin taas _____.
- toimia
  - toimimaan
  - toimimiseen
14. Suomen parlamenttia kutsutaan _____.
- eduskuntaan
  - eduskunnassa
  - eduskunnaksi
15. Hän on tyytymätön elämäänsä, _____ kaikki näyttää olevan hyvin.
- vaan
  - vaikka
  - vasta
16. Pojat löysivät _____ lompakon, joka oli täynnä rahaa.
- kadulta
  - kadussa
  - kadulla
17. Nuoret tytöt pitävät _____.
- hevosella ratsastamisesta
  - hevosesta ratsastaa
  - hevosta ratsastamasta
18. Joki virtaa _____ läpi.
- kaupungissa
  - kaupunkia
  - kaupungin

19. Lapset oppivat tavallisesti lukemaan ensimmäisen kouluvuoden _____.

- a. ajan
- b. kuluttua
- c. aikana

20. En olisi nukkunut pommiin, jos herätyskello _____.

- a. on soinut
- b. olisi soinut
- c. soisi

TEHTÄVÄ 3

Valitse sopivin vaihtoehto tekstin aukkoosiin.

Matkustaminen on mukavaa ja opettavaista. On aina yhtä mielenkiintoista nähdä (1) _____. Mutta ehkä vielä (2) _____ on tutustua uusiin ihmisiin ja kulttuureihin. Jotkut suunnittelevat (3) _____ ennen matkaa, miten he käyttävät aikansa, toiset taas haluavat antaa tilaa (4) _____. Jokainen meistä toimii matkallakin oman luonteensa (5) _____ ja keskittyy eri (6) _____. Kokeneet matkailijat tietävät, että on tärkeää olla (7) _____ mukaan liian paljon matkatavaraa. Viikon matkasta selviää nimittäin melko (8) _____. (9) _____ olisikin unohtanut jotakin kotiin, melkein joka maasta löytyy kauppoja, (10) _____ saa ostaa täysin vastaavia tuotteita.

1. a. uudet maisemat b. uusia maisemia c. uusissa maisemissa	6. a. asioille b. asioihin c. asioista
2. a. antoisammalta b. antoisammin c. antoisampaa	7. a. ottamaan b. ottaa c. ottamatta
3. a. tarkasti b. tarkkana c. tarkalta	8. a. vähällä tavaramäärällä b. vähästä tavaramäärästä c. vähän tavaramäärää
4. a. mielikuvitusta. b. mielikuvitukselle c. mielikuvituksesta	9. a. Vasta b. Koska c. Vaikka
5. a. vastaan b. takia c. mukaan	10. a. joita b. joista c. missä

TEHTÄVÄ 4

Täydennä aukot lisäämällä sanan loppuosa.

- Jos tarvitsette ambulanssia tai palokuntaa, soitta kaa hätänumeroon 112.
- Juna lähti asema _____ puoli tuntia myöhässä.
- Hän ei osannut vastata kysymy _____.
- Suomalaiset syövät ulkona harve _____ kuin eteläeurooppalaiset.
- Etkö sinä luota min _____ ?
- Kalaruoka tarjoill _____ usein valkoviinin kanssa.

7. Öljykatastrofin jälkeen rannalta löytyi kuoll _____ kaloja ja vesi-
lintuja.
8. Morsian katsoo onnelli _____ sulhasta.
9. Näin sinun kävelevän eilen kaupungilla jonk _____ naisen kanssa.
10. Aion aloittaa syksyllä opiskel _____.
11. Mekaanikko vaihtoi autoon uu _____ ren _____.
12. Jos ei sada ve _____, kasvit kuivuvat.

TEHTÄVÄ 5

Vastaa kysymykseen 1–2 lauseella, joissa käytät molempia lihavoituja sanoja.

1. Sinun jalkasihan on siteessä. Mitä sinulle on tapahtunut?

portaat – ensiapu

---

2. Onko sinulla kovia kipuja?

valvoa – särkylääke

---

3. Kuinka saat aikasi kulumaan, kun et voi liikkua ulkona?

käydä – kirjasto

---

2. OSA

TEHTÄVÄ 1

Valitse sopivin vaihtoehto aukkoosiin.

1. Lasku on maksettava _____ mennessä, jos ei halua maksaa korkoa.
  - a. hakupäivään
  - b. tulopäivään
  - c. eräpäivään
  - d. tilipäivään
2. Jos vesi ei mene viemäristä alas, putki on luultavasti _____.
  - a. lukossa
  - b. kiinni
  - c. tyhjänä
  - d. tukossa
3. Sadepäivä ei mennyt hukkaan, vaan vietin sen _____ siivoamalla asunnon.
  - a. tahallani
  - b. hyödyllisesti
  - c. suunnilleen
  - d. laiskotellen
4. Tavaratalossa on paljon erilaisia _____.
  - a. huoneistoja
  - b. osakkeita
  - c. osastoja
  - d. haaroja

5. Jos joku myöntää, että hän on tehnyt väärin, hän _____
virheensä.
- tunnustaa
  - tarjoaa
  - tiedustelee
  - kannustaa
6. Helsinki ympäristöineen on Suomen _____ asuttu alue.
- laajemmin
  - huonosti
  - harvoin
  - tiheimmin
7. Urheilija, joka juoksee ensimmäisenä, on kilpailun _____.
- piikissä
  - edessä
  - johdossa
  - perässä
8. Jos me teemme jotakin niin, ettei kukaan näe sitä, teemme sen _____.
- tietämättä
  - huomaamatta
  - harkitsematta
  - kuiskaamalla
9. Jos kaikki maksavat ravintolassa oman tilauksensa, he maksavat laskun _____.
- erikseen
  - yhteen
  - eri lailla
  - yksikseen

10. Kun joku ei pysty kontrolloimaan käytöstään, hän ei voi _____
itseään.
- a. loukata
  - b. huolehtia
  - c. haastaa
  - d. hillitä
11. Kun paketti sidotaan narulla, naruun tehdään _____.
- a. kimppu
  - b. viuhka
  - c. solmu
  - d. polku
12. Ihminen, jolla ei ole kotimaata, on _____.
- a. oksaton
  - b. huoleton
  - c. sydämetön
  - d. juureton
13. Palmut ovat alun perin _____ Afrikasta.
- a. jalkaisin
  - b. kotoisin
  - c. menen tullen
  - d. omaa sukua
14. Kun jokin asia ei ole vielä valmis, se on _____.
- a. kahden
  - b. allapäin
  - c. kesken
  - d. lopussa
15. Asutuskeskus on _____.
- a. aukio
  - b. syrjäseutu
  - c. taajama
  - d. laita

16. Tekninen laite, jolla liikkuva poliisi mittaa ylinopeutta, on _____.
- ratti
  - tutka
  - kytkin
  - pamppu

TEHTÄVÄ 2

Valitse sopivin vaihtoehto aukko kohtiin.

- Suomi _____ Euroopan unionin jäsenmaa jo yli kymmenen vuotta.
  - on ollut
  - oli
  - on
- Aidot itämaiset matot kudotaan _____.
  - kädellä
  - käsissä
  - käsin
- Veljeni toimii _____ keskussairaalassa.
  - kirurgiksi
  - kirurgilla
  - kirurgina
- Autot _____ joka vuosi.
  - ovat katsastaneet
  - on katsastettava
  - ovat katsastamassa
- Vie _____ posttiin!
  - tätä kirjettä
  - tämän kirjeen
  - tämä kirje

6. Äiti valmistti herkullisen aterian _____ varten.
a. vieraita
b. vieraiden
c. vieraille
7. Äiti pitää _____ kädestä.
a. lapsesta
b. lasta
c. lapsella
8. Rovaniemi sijaitsee kaukana Suomen _____.
a. pääkaupunkia
b. pääkaupungin
c. pääkaupungista
9. 1960-luvulla Suomi muuttui _____.
_____
a. maatalousyhteiskunnassa teollisuusvaltiona
b. maatalousyhteiskunnasta teollisuusvaltioksi
c. maatalousyhteiskunta teollisuusvaltiossa
10. Avannossa _____ on terveellistä.
a. uida
b. uimalla
c. uiminen
11. Paperi _____ selluloosasta.
a. valmistaa
b. valmistetaan
c. valmistamasta
12. Jos _____ nuorena yliopistossa,
minulla olisi nyt parempi palkka.
a. opiskelisin
b. olen opiskellut
c. olisin opiskellut

13. Uusi naapurimme vaikuttaa _____.
- a. mukavalta
  - b. mukavasti
  - c. mukavaa
14. Pojat lähtivät leirille _____ kesälomaa.
- a. viettämällä
  - b. viettämään
  - c. viettää
15. Ammattuurheilijat ansaitsevat rahaa _____.
- a. kilpailemista
  - b. kilpaillakseen
  - c. kilpailemalla
16. Kukaan ei osaa selittää, _____ sodat johtuvat.
- a. mitkä
  - b. mistä
  - c. miksi
17. Tämän järven vesi on nyt _____ puhtaampaa kuin ennen.
- a. selvää
  - b. selvempää
  - c. selvästi
18. Nykyajan autot ovat yhä _____.
- a. tehokkaat
  - b. tehokkaammat
  - c. tehokkaampia
19. Puistossa _____ vanhoja tammia.
- a. kasvavat
  - b. kasvatetaan
  - c. kasvaa

20. Marjojen _____ on hyödyllinen harrastus.
- a. poimia
  - b. poimiminen
  - c. poimimalla

TEHTÄVÄ 3

Valitse sopivin vaihtoehto tekstin aukkoosiin.

Naisen rooli muuttui viime vuosisadan (1) _____
paljon monipuolisemmaksi. Suomalainen nainen on jo kauan ollut (2) _____
_____ äiti ja vaimo myös miehen kanssa tasavertainen
yhteiskunnallinen vaikuttaja. Muutos on tapahtunut suureksi osaksi naisten
(3) _____ ansiosta. Äänioikeuden
(4) _____ vuonna 1906 oli merkittävä käänne.
(5) _____ naiset ovat voineet vaikuttaa poliittisiin
päätöksiin, jotka koskevat (6) _____.
Nykyään naiset ovat jopa (7) _____ koulutettuja
kuin miehet ja heitä on paljon (8) _____
talouselämän että politiikan johtopaikoilla. Myös miesten (9) _____
_____ on tullut tasa-arvon myötä
mielenkiintoisempaa – hekin voivat harrastaa vapaasti asioita, jotka kuuluivat
ennen vain (10) _____.

1.	a. kuluttua b. aikana c. asti	6.	a. heitä itseään b. heidät itsensä c. heillä itsellään
2.	a. ennen kuin b. kuitenkin c. paitsi	7.	a. korkeasti b. korkeimpia c. korkeammin
3.	a. oman aktiivisuuden b. omasta aktiivisuudesta c. omalla aktiivisuudella	8.	a. sekä b. myös c. samoin
4.	a. saamalla b. saaminen c. saada	9.	a. elämällä b. elämästä c. elämään
5.	a. Siihen saakka b. Siitä huolimatta c. Siitä lähtien	10.	a. kauniimpaan sukupuoleen b. kauniimmalta sukupuolelta c. kauniimmalle sukupuolelle

TEHTÄVÄ 4

Täydennä aukot lisäämällä sanan loppuosa.

- Viiden tähden hotellissa asuu paljon varak _____ turist _____.
- Kun olimme teh _____ työn valmiiksi, lähdimme kotiin.
- Tämä ovi aukeaa vetä _____.
- Palkka maksetaan kerran kuukau _____.
- Nuoret kehittyvät nykyään nopeasti aikui _____.
- Englannissa ajetaan vase _____ puolella tietä.
- Mies hyppäsi laiturilta ve _____.
- On epäkohteliasta tulla sisään koputta _____.

9. Jos kaikki ihmiset söisivät terv _____, sairauksia olisi vähemmän.
10. Palkka riippuu myös työntekijän koulu _____.
11. Nämä pastillit maistuvat piparmintu _____.
12. Suomessa järjestetään presidentin vaalit joka kuu _____ vuosi.

3. OSA

TEHTÄVÄ 1

Valitse lihavoidulle sanalle sopivin vastine.

1. **mahtua**
  - a. solmia
  - b. sopia
  - c. sovittaa
  - d. sujua
2. **laine**
  - a. aalto
  - b. materia
  - c. aave
  - d. laatta
3. **syytön**
  - a. laiton
  - b. aiheeton
  - c. viaton
  - d. tunnoton
4. **tehota**
  - a. tarkoittaa
  - b. sijoittaa
  - c. sivuuttaa
  - d. vaikuttaa
5. **välttämättä**
  - a. myöhemmin
  - b. ehdottomasti
  - c. toivottavasti
  - d. kauemmin
6. **vahingollinen**
  - a. haitallinen
  - b. arkinen
  - c. tyypillinen
  - d. huolellinen
7. **kehua**
  - a. yhdistää
  - b. komentaa
  - c. ylistää
  - d. peruuttaa
8. **haalea**
  - a. läpimärkä
  - b. puolilämmin
  - c. täyspäiväinen
  - d. vitivalkoinen
9. **sekaisin**
  - a. nipin napin
  - b. päinvastoin
  - c. hädin tuskin
  - d. sikin sokin
10. **uhka**
  - a. pöly
  - b. vaara
  - c. pato
  - d. tuuli

11. **toisinaan**
a. aina
b. jatkuvasti
c. usein
d. joskus
12. **alasti**
a. vaatteitta
b. puhumatta
c. moitteetta
d. syömättä
13. **halata**
a. huokaista
b. onkia
c. syleillä
d. vaatia
14. **kaihdin**
a. tyyny
b. verho
c. liina
d. peili
15. **epäkohtelias**
a. tahallinen
b. sokea
c. ylellinen
d. töykeä
16. **edelleen**
a. ennen kaikkea
b. ilman muuta
c. jatkuvasti
d. edullisesti
17. **vastahakoinen**
a. haluton
b. vastuuton
c. ravitseva
d. tiedoton
18. **käänte**
a. muoto
b. kynnyks
c. muutos
d. puoli
19. **tarmokas**
a. allerginen
b. henkinen
c. energinen
d. vihainen
20. **ilmestyä**
a. pudota alas
b. mennä pois
c. nostaa ylös
d. tulla esiin

TEHTÄVÄ 2

Valitse sopivin vaihtoehto aukko kohtiin.

1. Olin todella iloinen _____.
  - a. hyvään uutiseen
  - b. hyvästä uutisesta
  - c. hyvää uutista
2. Joku turisti kysyi, _____ täältä voi ostaa matkamuistoja.
  - a. miltä
  - b. mistä
  - c. missä
3. Mansikat ovat _____ kuin mustikat.
  - a. makeita
  - b. makeimmat
  - c. makeampia
4. Bensan hinta on noussut _____ paljon.
  - a. yllättävän
  - b. yllättävää
  - c. yllättävästi
5. Lappeenranta ei ole Keski-Suomessa, _____ se sijaitsee Kaakkois-Suomessa.
  - a. mutta
  - b. vain
  - c. vaan
6. Kaikki missit ovat hoikkia ja heillä on _____.
  - a. pitkiä sääriä
  - b. pitkät sääret
  - c. pitkillä säärillä

7. Sulkekaa _____, kun lähdette ulos!
a. ovea
b. ovi
c. oven
8. Naapuri, _____ sain tämän kukan, on varsinainen viherpeukalo.
a. jolta
b. kenellä
c. miltä
9. Omenat kypsyvät _____ aurinkoisena syksynä.
a. nopeampia
b. nopeampana
c. nopeammin
10. Pääkadulla _____ paljon autoja.
a. ajavat
b. ajetaan
c. ajaa
11. Suomessa tarvitaan hoitoalan työntekijöitä, _____ esimerkiksi lähihoitajia.
a. kuinka
b. kuten
c. jotta
12. Monet siirtolaiset muuttivat Amerikkaan _____ uuden elämän.
a. aloittamalla
b. aloittaakseen
c. aloittamisen
13. Vanhemmat toimivat aina _____ lapsille.
a. esimerkiksi
b. esimerkistä
c. esimerkkinä

14. Juna kulkee Helsingistä Tampereen _____ Rovaniemelle.
a. poikki
b. yli
c. kautta
15. En ole vielä tavannut naapuriin viime viikolla _____
perhettä.
a. muuttavaa
b. muuttanutta
c. muutettua
16. Sisareni jäi toisen lapsen syntymän jälkeen _____.
a. kotiäidiksi
b. kotiäitiin
c. kotiäitiä
17. Poliisi yritti estää väkijoukkoa _____ onnettomuuspaikalle.
a. päästä
b. pääsemättä
c. pääsemästä
18. Kyky tuntea sääliä on merkki ihmisen _____.
a. inhimillisyyden
b. inhimillisyydestä
c. inhimillisyyttä
19. Sinun täytyy valita jompikumpi, _____.
a. sekä työ että perhe
b. joko työ tai perhe
c. ja työ vai perhe
20. Pörssisijoittajat ovat ennen kaikkea kiinnostuneita _____
a. nopeasta rikastumisesta
b. nopeasti rikastumassa
c. nopeaan rikastumalla

TEHTÄVÄ 3

Valitse sopivin vaihtoehto tekstin aukkoosiin.

Kaikki ihmiset eivät pidä liian (1) _____.
Yli 25 asteen lämpötilaa sanotaan (2) _____.
Helle voi olla (3) _____ vanhuksille ja sairaille. Jos ihmiset eivät juo (4) _____, heidän kehonsa kuivuu. Keski-Euroopassa rekisteröitiin tänä kesänä monta (5) _____, joiden syynä oli helle. Sairaaloissa oli jopa (6) _____, kun potilaita tuli sisään osastoille enemmän kuin niissä oli potilaspaikkoja. Monet kysyvät, (7) _____ maapallon ilmasto muuttumassa, kun Suomessakin on ollut monena vuonna pitkiä hellejaksoja. Se on kysymys, (8) _____ kaikki tiedemiehetkään eivät ole täysin samaa mieltä. Ilmastonmuutokselle on tyypillistä, että vaikka joissakin paikoissa on epätavallisen kuumaa, (9) _____ myös tulvat lisääntyvät. Tulvat (10) _____ runsaista rankkasateista.

1.	a. kuumaa säätä b. kuumassa säässä c. kuumasta säästä d. kuumalla säällä	4.	a. liikaa b. tarpeeksi c. liian vähän d. välttämättä
2.	a. helteenä b. helteeksi c. helle d. helteessä	5.	a. kuolemantapauksia b. kuolemantapaukset c. kuolemantapauksessa d. kuolemantapausta
3.	a. vaaralliseksi b. vaarallista c. vaarallisesta d. vaarallisena	6.	a. puutetta b. tilaa c. tungosta d. meteliä

7. a. jos b. kun c. että d. onko	9. a. toisaalta b. mukana c. jälkeen d. kauas
8. a. josta b. johon c. jolla d. jota	10. a. riippuvat b. johtuvat c. seurataan d. tapahtuvat

TEHTÄVÄ 4

Täydennä aukot lisäämällä sanan loppuosa.

1. Arvokkaat korut valmistetaan kul_____.
2. Vuoden 1952 kesäolympialaiset järjest_____ Helsingissä.
3. Suomi sai itsenäis_____ vuonna 1917.
4. Olisitko ystävällinen ja autta_____ minua vähän?
5. Lapset valittavat joskus, että heillä ei ole mitään teke_____.
6. Mies otti vahin_____ naulakosta väärän takin.
7. Turun tuomikirkko on raken_____ 1200-luvulla.
8. Minä ostin olohuone_____ uudet verhot.
9. Yksin asu_____ vanhuksilla on usein ongelmia.
10. Kaikilla ei ole mahdolli_____ ostaa omaa asuntoa.
11. Maassa on syksyllä puusta pudo_____ lehtiä.
12. Ke_____ sinä minua luulit?

4. OSA

TEHTÄVÄ 1

Valitse sopivin vaihtoehto aukkokohtiin.

1. Tavasta, joka toistetaan usein, tulee helposti _____.
  - a. tapaaminen
  - b. tottumus
  - c. poikkeus
2. Jos haluaa päästä yliopistoon, täytyy ensin _____ pääsykokeeseen.
  - a. liittyä
  - b. osallistua
  - c. kokoontua
3. Lapsi, jonka täytyy ikänsä takia käydä vielä koulua, on _____.
  - a. uhmaikäinen
  - b. ikinuori
  - c. oppivelvollinen
4. Rajattu maa-alue, joka on rakennuksen ympärillä tai jolle voi rakentaa, on _____.
  - a. tontti
  - b. vyöhyke
  - c. seutu
5. Jos jotakin tehdään harvoin ja epäsäännöllisesti, sitä tehdään _____.
  - a. edestakaisin
  - b. silloin tällöin
  - c. vähän väliä

6. Uutinen, josta ihmiset puhuvat mutta joka ei ole välttämättä totta, on _____.
- a. huhu
  - b. kuohu
  - c. viesti
7. Kun joku on fyysisesti paikalla, hän on _____.
- a. vieressä
  - b. läsnä
  - c. tilalla
8. Asia, joka ei ole tärkeä, on _____.
- a. keinotekoinen
  - b. yhdennäköinen
  - c. samantekevä
9. Esine, joka on horisontaalisessa asennossa, on _____.
- a. pystysuorassa
  - b. viivasuorassa
  - c. vaakasuorassa
10. Jos me kuulemme jotakin itse, me kuulemme sen _____.
- a. toisella korvalla
  - b. omin korvin
  - c. samoin sanoin
11. Me _____ odottamaan terveyskeskuksessa ainakin kaksi tuntia.
- a. pääsimme
  - b. sovimme
  - c. jouduimme
12. Yritys aikoo lisätä tuotantoa ja siksi se _____ toimintaansa ulkomaille.
- a. laajentaa
  - b. syventää
  - c. pidentää

13. Vaativa ja samalla mielenkiintoinen työ tai tehtävä on _____.
- a. saavutus
  - b. haaste
  - c. päästö
14. Kun jokin asia tutkitaan perusteellisesti, se tutkitaan _____.
- a. perin pohjin.
  - b. pintapuolisesti.
  - c. kaksin käsin.
15. Pitää jotakin asiaa kummallisena tai outona on _____.
- a. aavistaa
  - b. ihmetellä
  - c. jutella

TEHTÄVÄ 2

Valitse sopivin vaihtoehto aukko kohtiin.

1. Meidän täytyy tilata taksi _____ ajoissa lentokentälle.
- a. ehtimään
  - b. ehtiäksemme
  - c. ehtiäkseen
2. Mikään asia ei tule valmiiksi pelkällä _____.
- a. miettimässä
  - b. miettimisellä
  - c. miettivästi
3. Meidän asunnossamme tehtiin _____ kolme kuukautta.
- a. remonttia
  - b. remontti
  - c. remontin

4. Kaupunkilaiset ovat tottuneet _____.
- kiireisestä elämänrytmistä
  - kiireisellä elämänrytmillä
  - kiireiseen elämänrytmiin
5. Aurinko _____ puoli tuntia sitten.
- noussut
  - nousi
  - nousseen
6. Minulle soitti _____ tuntematon mies.
- joku
  - eräs
  - yksi
7. Minun täytyy saada tämä tehtävä valmiiksi huomiseen _____.
- asti
  - kuluessa
  - mennessä
8. Bussi pysähtyy postin _____.
- varrella
  - kohdalla
  - paikalla
9. Minä annan tämän lahjan _____, veljelleni tai serkulleni.
- kumpaankin
  - kummalleko
  - jommallekummalle
10. Opettaja puhuu aina _____.
- kovaa ääntä
  - kovana äänenä
  - kovalla äänellä

11. Minulla oli niin paha mieli, että en voinut olla _____.
- a. itkien
  - b. itkemättä
  - c. itkenyt
12. Kun olin pesemässä _____ kylpyhuoneessa, ovikello soi.
- a. hampaita
  - b. hampaat
  - c. hammasta
13. Kansalaiset maksavat veroja, _____ yhteiskunta pystyisi toimimaan.
- a. jolloin
  - b. jotta
  - c. koska
14. On selvää, että _____ kannattaa aina ottaa matkavakuutus.
- a. matkailija
  - b. matkailijoiden
  - c. matkailijat
15. Meillä on nyt tarpeeksi rahaa ostaa _____.
- a. suurempi asunto
  - b. suurempaa asuntoa
  - c. suuremman asunnon
16. Kun urheilija on lopettanut _____, hänestä voi tulla valmentaja.
- a. kilpailla
  - b. kilpailemaan
  - c. kilpailemisen
17. Värilliset vaatteet _____ kirjopyykissä.
- a. pesevät
  - b. pestään
  - c. pestyt

18. Kananmunat lisätään taikinaan voimakkaasti _____.
- a. vatkaton
  - b. vatkaavan
  - c. vatkatakseen
19. Minä voin nähdä puiston puut _____.
- a. olohuoneesta ikkunan
  - b. olohuoneen ikkunasta
  - c. olohuoneen ikkunat
20. Monet ihmiset ovat menettäneet omaisuutensa konkurssin _____.
- a. takia
  - b. ansiosta
  - c. varten

TEHTÄVÄ 3

Valitse sopivin vaihtoehto tekstin aukkoosiin.

Ne, joilla on työpaikka, kuluttavat entistä enemmän aikaa siellä. Toisin sanoen työpäivät ovat muuttuneet yhä (1) _____. Toiset sanovat, että tilanne ei haittaa heitä, koska he todella nauttivat työn (2) _____. Toisten mielestä taas heidän on pakko suostua ylitöihin (3) _____ säilyttämään työpaikkansa. Työpaikalla (4) _____ joskus ikäviä tilanteita, kun pomo pyytää, että työntekijät (5) _____ ylitöihin, mutta kaikilla on jo jotakin muuta tekemistä illalla. Varsinkin perheelliset naiset ovat usein sellaisessa asemassa, että heidän on (6) _____ mahdotonta olla iltaisin poissa kotoa. Työnantajat pitävät naisia vieläkin vähän (7) _____, koska lastenhoito on monessa perheessä edelleen enemmän naisten kuin miesten vastuulla. Jos lapsi esimerkiksi sairastuu, nainen jää kotiin (8) _____.

sairasta lasta (9) _____ kuin hänen miehensä. Jos työelämässä vallitsisi täydellinen tasa-arvo, miehet (10) _____ lasta kotona yhtä usein kuin naiset.

Tilanne ei ole kuitenkaan vielä näin ihanteellinen.

1. a. pitemmät b. pitemmiksi c. pitkäksi	6. a. äitejä b. äideiksi c. äiteinä
2. a. tehdä b. tekemistä c. tekemisestä	7. a. epäluotettavina työntekijöinä b. epäluotettaviksi työntekijöiksi c. epäluotettavista työntekijöistä
3. a. pystymään b. pystyisivät c. pystyäkseen	8. a. hoitamaan b. hoidetaan c. hoitaa
4. a. syntyvät b. syntyy c. ovat syntyneet	9. a. useasti b. useampi c. useammin
5. a. jäisivät b. jäämään c. jäädä	10. a. hoidettiin b. hoitaisivat c. hoitivat

TEHTÄVÄ 4

Täydennä aukot lisäämällä sanan loppuosa.

Suomesta on (1) tull _____ viimeisten kymmenen vuoden (2) kulu _____ paljon (3) kansainväli _____. (4) Muuto _____ voi nähdä jo selvästi katukuvassa. Kun erilaiset ihmiset elävät yhdessä, vaaditaan ennen kaikkea (5) suvaitsevai _____. Me kaikki tarvitsemme ympärillemme hyväksyvän ilmapiiirin (6) voi _____ elää tasapainoista elämää. Tässä, niin kuin monessa muussakin asiassa, on lähinnä kysymys (7) asen _____. Henkilöt, jotka jäävät (8) asu _____ Suomeen (9) pysyvä _____, ovat tietenkin täysin samassa asemassa kuin syntyperäisetkin suomalaiset. Heillä on siis samat (10) oike _____ ja velvollisuudet kuin muillakin.

TEHTÄVÄ 5

Vastaa kysymykseen 1–2 lauseella, joissa käytät molempia lihavoituja sanoja.

1. Kuulin, että tyttäresi on saanut työpaikan. Mistä hän sen sai?

valmistua – lähihoitaja

---

2. Pitääkö hän työstään?

tyytyväinen – raskas

---

3. Onko hänellä jo poikaystävä?

itsenäinen – tulevaisuus

---

5. OSA

TEHTÄVÄ 1

Valitse sopivin vaihtoehto.

1. Jos ihmiset elävät puutteellisissa ja kehittymättömissä oloissa, he elävät _____.
  - a. alkeellisesti
  - b. ylellisesti
  - c. maallisesti

2. Jos taulu on seinällä siten, että sen yläosa on alhaalla ja alaosa ylhäällä, se on _____.
  - a. takaperin
  - b. ylösalaisin
  - c. ylipäätään

3. Eurooppa ja Aasia ovat _____.
  - a. ilmansuuntia
  - b. maanosia
  - c. osavaltioita

4. Jos pysäköit auton väärin, voit helposti saada ikävänä yllätyksenä _____.
  - a. pysäköintimittarin
  - b. parkkisakon
  - c. pysäköintimaksun

5. Suomi on kallis maa moneen muuhun maahan _____.
  - a. kertoen
  - b. verrattuna
  - c. vaihdetuksi

6. Minä tapasin _____ entisen naapurini eilen junassa.
- suurin piirtein
  - tapahtuen
  - sattumalta
7. Me opimme, kun käymme läpi samaa asiaa uudestaan, eli me opimme _____.
- kertaamalla
  - uusimalla
  - kopioimalla
8. _____ muuttuu, kun hän vanhenee.
- alkuperä
  - muotokuva
  - ulkonäkö
9. Suomi on _____ rauhallinen maa, mutta kukaan ei tiedä tulevaisuudesta.
- ennen pitkää
  - toistaiseksi
  - ennen vanhaan
10. Ihmisellä, joka on tyytyväinen elämäänsä, ei ole mitään _____.
- naurettavaa
  - valitsemasta
  - valittamista
11. Optimisti _____ elämään myönteisesti.
- suhtautuu
  - onnistuu
  - antautuu
12. Ihmiset seisovat jonossa _____.
- vierekkäin
  - vastakkain
  - peräkkäin

13. Osaatko _____ hätätilanteissa nopeasti?
a. suorittaa
b. toimia
c. tehdä
14. Kun kaikki sujuu hyvin, asiat etenevät _____.
a. vaikeuksitta
b. ongelmana
c. mutkikkaasti
15. Jos teemme jotakin ilman taukoa, teemme sitä _____.
a. yhtä mittaa
b. hetkellisesti
c. palan matkaa

TEHTÄVÄ 2

Valitse sopivin vaihtoehto.

1. Pyykkinarulla on _____ vaatteita.
a. peseviä
b. pestyjä
c. pestäviä
2. Poika muistuttaa _____ isäänsä.
a. luonnettaan
b. luonteeseen
c. luonteeltaan
3. Pronssimitalin voittaja on kilpailun _____ paras.
a. kolmesta
b. kolmantena
c. kolmanneksi

4. Iho ruskettuu _____.
- a. aurinkoisena päivänä
  - b. aurinkoisesti päivällä
  - c. auringosta päiväksi
5. Jokaisen lapsen on _____ itse oma huoneensa.
- a. siivottu
  - b. siivottava
  - c. siivonnut
6. Joskus _____ voi syntyä iso tappelu.
- a. pieni riita
  - b. pienestä riidasta
  - c. pieneksi riidaksi
7. läkkäät ihmiset muistelevat mielellään _____.
- a. menneet ajat
  - b. menevään aikaan
  - c. menneitä aikoja
8. En tiedä, _____ oikean ratkaisun.
- a. että tein
  - b. teinkö
  - c. jos tein
9. Matkalaukku on täynnä _____.
- a. vaatteilla
  - b. vaatteita
  - c. vaatteet
10. Minä unohdin _____.
- a. avaimen kotiin
  - b. avainta kotona
  - c. avain kotoa

11. Miehet kuolevat _____ kuin naiset.
a. nuoremmat
b. nuoremmaksi
c. nuorempina
12. Naiset alkoivat käyttää _____ joskus
1960-luvulla.
a. sukkahousuja
b. sukkahousut
c. sukkahousuissa
13. Sisareni on taitava _____ vaatteita.
a. ommella
b. ompelemaan
c. ompelemisessa
14. Minä olen kyllästynyt _____ tiskaamiseen.
a. astioihin
b. astioista
c. astioiden
15. Hän saavutti päämäärän monista vaikeuksista _____.
a. vuoksi
b. huolimatta
c. johtuen
16. Kirvesmiehet pystyttivät talon _____.
a. viisi kuukautta
b. viideksi kuukaudeksi
c. viidessä kuukaudessa
17. Hän tekee ylitöitä _____ perheensä.
a. elättääkseen
b. elättämällä
c. elättämisen

18. Sinun täytyy heti korjata _____.
- a. tuon tippuvan hanan
  - b. tuo tippuva hana
  - c. tuota tippunutta hanaa
19. Suomessa on aina _____ ahkeruutta.
- a. arvostanut
  - b. arvostettu
  - c. arvostetaan
20. Monet ihmiset kuolevat vielä nykyäänkin _____.
- a. nälästä
  - b. näläksi
  - c. nälkään

TEHTÄVÄ 3

Valitse sopivin vaihtoehto tekstin aukkoosiin.

Kuninkaantie – pala historiaa

- Suomen tieverkosto alkoi kehittyä jo keskiajalla, (1) _____ kaupankäynti myös Ruotsi-Suomen eri osien (2) _____ vilkastui. Vanha postireitti, joka kulki Norjan Bergenistä Tukholman ja Maarianhaminan kautta Turkuun ja (3) _____ edelleen Suomen etelärannikkoa (4) _____ aina Viipuriin (5) _____ oli yksi koko Pohjolan (6) _____. Nykyään tämä tie (7) _____ tärkeänä matkailureittinä, jonka (8) _____ on paljon mielenkiintoisia (9) _____, kirkkoja, kartanoita ja museoita. Sitä (10) _____ Kuninkaantiekseksi, koska myös (11) _____ ja muut tärkeät henkilöt käyttivät sitä matkoillaan.

Kuninkaantietä voi (12) _____ kaikille, jotka haluavat tutustua oman maansa ja Skandinavian historiaan.

1.	a. jossa b. jolloin c. milloin	7.	a. tietävät b. matkustavana c. tunnetaan
2.	a. edessä b. keskellä c. välillä	8.	a. juuressa b. varrella c. reunalla
3.	a. jatkui b. kesti c. kävi	9.	a. näkemyksiä b. kuuluisuuksia c. nähtävyyksiä
4.	a. päin b. pitkin c. päällä	10.	a. kutsutaan b. puhutaan c. kuvataan
5.	a. saakka b. kohti c. luona	11.	a. kannattajat b. hallitsijat c. kruunajaiset
6.	a. tärkeän kulkuväylän b. tärkeimmillä kulkuväylillä c. tärkeimmistä kulkuväylistä	12.	a. tarjoilla b. tutustua c. suositella

TEHTÄVÄ 4

Täydennä aukot lisäämällä sanan loppuosa.

Suomessa on parhaillaan (1) meno _____ voimakas muuttoliike suuriin asutuskeskuksiin. Ihmiset siis muuttavat pois (2) maa _____ ja pienistä kaupungeista. Tämä tarkoittaa (3) käytän _____ sitä, että pienillä paikkakunnilla on paljon (4) tyhj _____ asuntoja ja suurissa kaupungeissa niitä ei ole tarjolla (5) riittä _____. Muuttoliike vaikuttaa myös palvelujen ja asuntojen (6) hint _____. Ainahan on niin, että mitä suurempi kysyntä, sitä (7) korkea _____ hinnat. Jos siis etsit asuntoa esimerkiksi (8) Helsin _____, sinun täytyy olla valmis (9) maksa _____ siitä enemmän kuin muualla Suomessa. (10) Toisa _____ myös palkat ovat pääkaupunkiseudulla paremmat.

KIRJOITTAMINEN

VINKKEJÄ KIRJOITTAMISEEN

Lyhyen viestin kirjoittaminen

Aloitus

Hei Anna! Moi Eki!
Hyvä ystävä! / Rakas ystävä!

Lopetus

Terveisin / Parhain terveisin / Ystävällisin terveisin
Soitellaan!
Nähdään taas! / Toivottavasti nähdään pian!
Palataan asiaan! / Palaillaan!
Hyvää jatkoa toivottaen
Terveisiä perheellesi

Toivotuksia

Voi hyvin!
Parane pian! / Pikaista paranemista!
Hyvää matkaa!
Mukavaa lomaa!
Hyvää kesän jatkoa!
Työn iloa!
Kaikkea hyvää sinulle!
Onnea uuteen kotiin!
Onneksi olkoon syntymäpäivän johdosta!
Tervetuloa toistekin!

Oman mielipiteen ilmaisu

Minusta kevät on paras vuodenaika.

Minun mielestäni nuorten elämä ei ole ollenkaan helppoa.

Olen sitä mieltä, että kaupoissa saa yleensä oikein ystävällistä palvelua.

Minun mielipiteeni on, että kaupat voisivat olla sunnuntaina kiinni.

Minulla on sellainen käsitys, että iloinen mieli vaikuttaa eniten ihmisen terveyteen.

Olen samaa mieltä siitä, että ihmisillä on nykyään liian vähän aikaa ystäville.

Olen eri mieltä siitä, että vaikeudet aina kasvattavat ihmistä.

Minusta tuntuu, että suomalaiset eivät osaa olla tyytyväisiä.

Yleisiä näkemyksiä

Joskus **vaikuttaa siltä**, että myyjä on väärässä ammatissa.

Usein **näyttää siltä**, että urheilu on maailman tärkein asia.

Yleensä sanotaan, että nuorilla on nykyään helpompaa kuin ennen.

Nykyään puhutaan paljon siitä, että rikollisuus olisi lisääntynyt.

Ihmiset ajattelevat usein, että lottovoitto muuttaisi hetkessä elämän helpoksi.

Usein **kuulee sanottavan**, että raha ei tuo onnea.

Lauserakenteita

On + adjektiivi partitiivissa

On tärkeää, että ihmisellä on ystäviä.

On selvää, että kodinkoneet helpottavat arkielämää.

On mahdollista, että olen ymmärtänyt asian väärin.

On hienoa, jos lemmikki on kuin perheenjäsen.

On kummallista, että kaikilla on aina kiire.

On harvinaista, että joku elää vanhaksi ilman sairauksia.

Olisi ihanaa, jos voisi ostaa, mitä haluaa.

On + adjektiivi + verbin perusmuoto

On mielenkiintoista tutustua uusiin kulttuureihin.

On toivotonta yrittää muuttaa toisia ihmisiä.

On hauskaa kokeilla uusia ruokareseptejä.

On järkevää opiskella, jos siihen on mahdollisuus.

On tyhmää ostaa laihdutuspillereitä.

On turha valittaa, jos tekee itse virheitä.

On sivistymätöntä puhua kännykkään, kun muita ihmisiä on paikalla.

On melkein **mahdotonta kuvitella** elämää ilman ystäviä.

Ei ole viisasta jäädä kotiin neljän seinän sisälle.

Eksistentiaalilause

missä/mistä/mihin + verbi yksikön 3. persoonassa + yksikön/monikon nominatiivi/partitiivi

Suomessa on erilaisia oppilaitoksia.

Yliopistoon pyrkii paljon opiskelijoita.

Keittiössä on uudet verhot.

Televisiosta tulee liikaa moottoriurheilua.

Kylpyhuoneesta puuttuu peili.

Kadulta kuuluu melua.

Naapuriin muutti uusia asukkaita.

Konjunktiolla yhdistetyt lauseet

Kaikki tietävät, **että** matkalla oppii aina uusia asioita.

Nuoret käyttävät alkoholia, **koska** he haluavat olla samanlaisia kuin kaverit.

Toivottavasti tapaamme sitten, **kun** olet parantunut.

Raha ei ole tärkeää, **jos** sitä on riittävästi.

Suomessa voi opiskella, **vaikka** on työssä.

Halusin ostaa sinulle tuliaisia, **mutta** aika loppui kesken.

Ihmiset eivät pysähtyneet auttamaan, **vaan** he kävelivät ohi.

Epäsuorat kysymyslauseet

Kaikki haluavat tietää, **kuinka** voisi laihduttaa nopeasti.

Ihmettelen, **miksi** tämän tekstin kirjoittaja vihaa eläimiä.

En ymmärrä, **mitä** kirjoittaja tarkoittaa.
On vaikeaa sanoa, **mistä** kiire johtuu.

Relatiiviset sivulauseet

Tämä on musiikkia, **josta** nautin.
Minulla on naapuri, **jolla** on pieni villakoira.
Ihmisillä on paljon sairauksia, **jotka** johtuvat vääristä elämäntavoista.
En löytänyt niitä korvakoruja, **joita** tarkoitin.

Hyödyllisiä sanoja

enimmäkseen
erityisesti
luultavasti
mahdollisesti
onneksi
samoin / samalla tavalla
tavallisesti
todennäköisesti
tuskin
valitettavasti
vähitellen / pikkuhiljaa

Ajan ilmauksia

aikaisemmin
aina
ei koskaan
harvoin
joskus / toisinaan / silloin tällöin
kahden vuoden kuluttua
monta vuotta sitten
nykyään
usein

1. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Ystäväsi on lähtenyt lomamatkalle ja pyytänyt sinua kastelemaan hänen poissa ollessaan kukat. Kun olet ystäväsi asunnossa, rikot siellä vahingossa jonkin esineen. Kirjoita hänelle nyt viesti, jonka jätät keittiön pöydälle ja jossa kerrot

- mikä esine meni rikki
- kuinka vahinko tapahtui
- miten aiot korvata vahingon.

Aloita ja lopeta kirje sopivalla tavalla.

TEHTÄVÄ 2

Reaktiokirjoitukset

Lue seuraava kirjoitus ja pohdi siinä esitettyjä näkökohtia. Kirjoita sitten oma mielipiteesi ja perustelet se.

Välinpitämättömät kanssaihmiset

Olin viime viikolla luovuttamassa verta SPR:n toimipisteessä. Lähdin verenuovutuksen jälkeen liikkeelle liian aikaisin, kun oli kiire hakemaan tytärtäni päivähoidosta. Kävellessäni kadulla silmissäni musteni yhtäkkiä ja pyörryin erään kenkäliikkeen näyteikkunan eteen. Yritin pyytää ohikulkevilta apua, mutta suuri osa ihmisistä vain katsoi minua uteliaasti tai selvästi inhoten ja käveli ohitseni pysähtymättä. Ajattelin, että jos minulla olisi ollut vaikkapa vakava sairaskohtaus, olisin varmasti saanut kuolla rauhassa kenenkään auttamatta. Mitä tämä kertoo meistä ihmisistä? Pelkäämmekö me pysähtyä auttamaan avutonta lähimmäistä? Onneksi kenkäkaupan myyjä oli huomannut minut. Hän auttoi minut sisälle liikkeeseen ja antoi juotavaa. Hänelle suurkiitos avusta!

Eräs pelästynyt nuori äiti

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Valitse alla olevista aiheista yksi ja kirjoita siitä mielipiteesi. Perustele näkemyksesi.

1. Kesä on paras vuodenaika
2. Lukeminen on hyödyllinen harrastus
3. Kodinkoneet helpottavat elämää

2. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Asunnossasi on jokin vika, joka vaatii korjaamista. Olet soittanut talonmiehelle tai huoltomiehelle, joka on luvannut tulla hoitamaan asian. Joudut olemaan muualla, kun korjaaja tulee yleisavaimella sisään. Kirjoita hänelle kirje, jossa selität vielä kerran kirjallisesti

- mikä vika asunnossasi on
- milloin huomaisit sen
- mitä ongelmia vika aiheuttaa sinulle
- mitä toivot huoltomiehen tekevän.

Aloita ja lopeta kirje sopivalla tavalla.

TEHTÄVÄ 2

Reaktikirjoitukset

Lue alla oleva yleisönosastokirjoitus ja pohdi siinä esitettyjä näkökohtia. Kirjoita sitten asiasta oma mielipiteesi ja perustelee se.

En ymmärrä, miksi kauppojen on oltava välttämättä auki myös sunnuntaisin. Eikö ihmisillä ole riittävästi aikaa suoriutua ostoksistaan arkipäivinä, kun aikaa on usein iltakahdeksaan ellei yhdeksään? Eikö ihmisillä ole enää muuta tekemistä kuin shoppailla? Meidän myyjien perhe-elämä kärsii, kun joskus menee koko viikonloppu töissä. Olisi hyvä, että sekä myyjät että asiakkaat saisivat levätä tästä ainaisesta mammonan palvonnasta edes yhtenä päivänä viikossa. Tuskin kukaan ehtii päivässä kuolla nälkään!

Yksi uupunut ja vihainen kassa

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Valitse alla olevista aiheista yksi ja kirjoita siitä mielipiteesi. Perustele näkemyksesi.

1. Terveys on ihmiselle kallein lahja
2. Matkustaminen avartaa
3. Nuorten elämä on nykyään liian helppoa

3. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Olet palannut lomalta, jonka vietit kotimaassasi. Ystäväsi on pyytänyt sinua tuomaan joitakin tuliaisia, erikoisia tavaroita, joita ei voi ostaa Suomesta. Olet viemässä niitä hänelle, mutta hän ei ole kotona. Kirjoitat hänelle viestin, jossa kerrot

- lyhyesti matkastasi
- mitä ostit tai mitä et voinut ostaa
- mistä tavarat voi noutaa.

Voit itse päättää, millaisista tavaroista on kysymys (ruoka, matkamuisto, CD-levy, vaatteet). Aloita ja lopeta viesti sopivalla tavalla.

TEHTÄVÄ 2

Reaktiikirjoitukset

Lue alla oleva kirjoitus ja pohdi siinä esitettyjä näkökohtia. Kirjoita sitten asiasta oma mielipiteesi ja perustelee se.

Ovatko eläimet arvokkaampia kuin ihmiset?

Minua on jo pitkään suututtanut se, että meillä rikkaissa länsimaissa suhde lemmikkeihin on kokonaan vääristynyt. Lemmikkieläimet ovat monessa perheessä kuin omia lapsia, joiden hyvinvoinnista huolehditaan rahaa säästämättä. Koirille, kissoille ja marsuille on myytävänä herkullisia valmisruokia, joiden vitamiinit ja energiapitoisuus on tarkasti laskettu. Samaan aikaan suuri osa maailman väestöstä kärsii puhtaan juomaveden puutteesta ja näkee nälkää. Eläinten sairauksia hoidetaan jopa nopeammin ja tehokkaammin kuin ihmisten sairauksia, niiden turkkeja trimmataan ja kynsiä hoidetaan manikyryssä.

Jos samanaikaisesti vanhuksia jätetään heitteille eikä lasten hoitopaikkoja ole tarpeeksi, on yhteiskuntamme arvomaailmassa jotakin vakavasti pielessä.

Nimimerkki ”Ihmisarvo kunniaan”

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Valitse alla olevista aiheista yksi ja kirjoita siitä mielipiteesi. Perustele näkemyksesi.

1. Ystävät ovat elämän suola
2. Kaupoissa saa huonoa palvelua
3. Vaikeudet kasvattavat ihmistä

4. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Naapuristasi on alkanut kuulua iltaisin häiritsevää meteliä. Kirjoitat naapurille kirjeen, jonka aiot pudottaa hänen postiluukkuunsa. Kirjeessä kerrot

- millaista meteliä kuulet
- miksi meteli sinua häiritsee
- mitä haluat naapurin tekemän asialle.

Aloita ja lopeta kirje sopivalla tavalla.

TEHTÄVÄ 2

Reaktikirjoitukset

Lue alla oleva yleisönosastokirjoitus ja pohdi siinä esitettyjä näkökohtia. Kirjoita sitten asiasta oma mielipiteesi ja perustelee se.

Huijarit kuriin

Olen seurannut jo pitkän aikaa erään tuttavani taistelua liikakiloja vastaan. Hän on laihduttanut viimeisten parinkymmenen vuoden aikana varmasti yli 100 kiloa – ja saanut ne kaikki takaisin. Naistenlehdet, televisiomainokset ja kaiken maailman ilmaisjakelut ovat pullollaan toinen toistaan hullumpia poppakons- teja ja hokkuspokkus-temppeja, joilla luvataan ikuista kauneutta ja hoikkuut- ta – hyvää korvausta vastaan tietysti. Kuinka tällaiset huijarit saavat vapaasti höynäyttää hyväuskoisia ihmisiä? Tuttavani on tuhlannut omaisuuksia ihme- pillereihin, geeleihin ja laihdutusvöihin ja on siitä huolimatta vain lihonut. Eikö Suomessa ole voimassa kuluttajansuojalaki tällaista valheellista mainontaa vastaan?

Kohtuus kaikessa

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Valitse alla olevista aiheista yksi ja kirjoita siitä mielipiteesi. Perustele näkemyksesi.

1. Opiskelu kannattaa aina
2. Raha ei ole tärkeintä elämässä
3. Rikollisuus lisääntyy maailmassa

5. OSA

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Olet kuullut, että työtoverisi/naapurisi/opettajasi on joutunut lievän tapaturman uhriksi ja saanut viikon sairauslomaa. Lähetät hänelle kukkia ja kirjoitat niiden mukana olevaan korttiin lyhyen tervehdyksen, jossa

- kerrot, kuinka sait tietää tapahtumasta ja kysyt hänen vointiaan
- kerrot, mitä itsellesi ja yhteisille tuttavillenne kuuluu
- toivotat paranemista ja kerrot, missä ja milloin taas varmaan tapaatte.

Aloita ja lopeta viesti sopivalla tavalla.

TEHTÄVÄ 2

Reaktiokirjoitukset

Lue alla oleva mielipidekirjoitus ja pohdi siinä esitettyjä näkökohtia. Kirjoita sitten asiasta oma mielipiteesi.

Kiire, kiire – mutta mihin?

Minusta on kummallista, että kaikilla tuntuu olevan nykyään kova kiire. Ennen vanhaan kenelläkään ei ollut apunaan pesukoneita eikä edes sähköhellää, tietokoneista puhumattakaan. Ihmiset ottivat toiset huomioon ja uhrasivat enemmän aikaa ihmissuhteille kuin nykyään.

Varmasti tekniset laitteet on keksitty, jotta ihmisillä olisi enemmän vapaa-aikaa. Mistä siis johtuu, että eläkeläisetkin juoksevat tukka putkella harrastuksesta toiseen ja valittavat ainaisia kiireitään? Minusta on todella epäkohteliasta, että puhuessani jonkun kanssa hän vilkuilee koko ajan kelloaan tai sitten kännykkä pirisee tai piippaa vähän väliä. Mihin me kaikki juoksemme tällaista

vauhtia? Minusta on alkanut tuntua, että mitä turhempi työ, sitä kiireisemmältä se saadaan näyttämään.

Mummo maalta

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Valitse alla olevista aiheista yksi ja kirjoita siitä mielipiteesi. Perustele näkemyksesi.

1. Musiikki auttaa rentoutumaan
2. Moottoriurheilu ei ole urheilua
3. Ruoanlaitto on mukava harrastus

TEHTÄVIEN RATKAISUT JA TEKSTIMALLEJA

TEKSTINYMMÄRTÄMINEN

O = oikein

V = väärin

1. OSA (s. 11–15)

TEHTÄVÄ 1

1. V
2. O
3. V
4. V
5. O

TEHTÄVÄ 2

1. V
2. O
3. V
4. O
5. O
6. V
7. O

TEHTÄVÄ 3

1. b
2. b
3. c
4. a
5. c
6. c

TEHTÄVÄ 4

1. Kaukomaat.
2. Koska ihmisten varallisuus lisääntyi ja vapaa-aikaa oli enemmän.
3. Koska opas osaa puhua kohdemaan kieltä.
4. Koska ryhmän jäsenet ovat kotoisin samasta maasta ja seurustelevat keskenään äidinkielellään.

TEHTÄVÄ 5

1. tunnettu/kuuluisa
2. kaikenikäiset/eri-ikäiset
3. piirsi/teki/laati
4. tärkeitä
5. esikuvana/mallina

2. OSA (s. 16–21)

TEHTÄVÄ 1

1. V
2. V
3. V
4. V
5. O
6. O
7. V

TEHTÄVÄ 2

1. b
2. a
3. b
4. c
5. a
6. b
7. c
8. a

TEHTÄVÄ 3

1. O
2. V
3. O
4. V
5. V

TEHTÄVÄ 4

1. Poikia on arvostettu enemmän kuin tyttöjä.
2. Sininen on rehellisyyden ja viattomuuden väri, ja siksi ihmistä, joka uskoo hyvää muista, on alettu kutsua sinisilmäiseksi.

3. OSA (s. 22–26)

TEHTÄVÄ 1

1. V
2. O
3. V
4. O
5. V
6. O
7. V

TEHTÄVÄ 2

1. b
2. b
3. a
4. c
5. c

TEHTÄVÄ 3

1. juovat/kuluttavat/käyttävät
2. eniten
3. arkeen
4. juhlaan
5. vähene/pienene
6. johtuu

TEHTÄVÄ 4

1. Työhevokset korvattiin koneilla.
2. Noin 20 000.
3. Aikaisemmin hevosilla ratsastivat miehet, nykyään naiset.
4. Ratsastukseen sopivat tilat ja ympäristö.
5. Ratsastuksessa ei tarvita kalliita välineitä.

4. OSA (s. 27–31)

TEHTÄVÄ 1

1. V
2. V
3. V
4. O
5. O

TEHTÄVÄ 2

1. Farmariauton kuljettaja, koska hän ajoi kolmion takaa etuajo-oikeutetulle tielle.
2. Koska kolarissa oli mukana enemmän kuin kaksi ajoneuvoa.
3. Koska taksinkuljettaja reagoi niin nopeasti ja koska moottoripyöräilijällä oli asianmukaiset varusteet.
4. Moottoripyörä.

TEHTÄVÄ 3

1. b
2. a
3. c
4. a
5. d

TEHTÄVÄ 4

1. pelkäävät
2. pahempia/pelottavampia/kauheampia
3. käytä
4. peruvat/peruuttavat
5. mielellään

5. OSA (s. 32–36)

TEHTÄVÄ 1

1. V
2. 0
3. 0
4. 0
5. V
6. V
7. 0
8. 0

TEHTÄVÄ 2

1. a
2. b
3. b
4. c
5. c
6. b
7. c
8. a
9. b
10. b

TEHTÄVÄ 3

1. samanlaisena/muuttumattomana/ennallaan
2. paljon ihmisiä/asukkaita/väkeä
3. tarvitaan/kulutetaan/käytetään
4. lisääntynyt/kasvanut
5. loppuvat / ovat lopussa / on käytetty loppuun
6. tuottavat/toimittavat/myyvät

6. OSA (s. 37–42)

TEHTÄVÄ 1

1. 0
2. V
3. V
4. 0
5. V
6. 0

TEHTÄVÄ 2

1. Hän luuli, että hän voi keskeyttää armeijan / että hänet vapautetaan asepalveluksesta.
2. 17 kuukautta.
3. Koska suuri uhraus, jonka hän teki, oli turha.

TEHTÄVÄ 3

1. Kuorsaaja ei suhtaudu ongelmaan vakavasti.
2. Kuorsaus loppuu usein kylkiasennossa.

TEHTÄVÄ 4

1. c
2. b
3. b
4. a

TEHTÄVÄ 5

1. c
2. a
3. b
4. b
5. c
6. c
7. a

7. OSA (s. 43–48)

TEHTÄVÄ 1

1. O
2. V
3. V
4. O
5. V
6. O
7. O
8. V
9. O
10. O
11. V
12. O

TEHTÄVÄ 2

1. Seuraa, toisia ihmisiä ja ihmissuhteita.
2. Hyvin kielteinen ja pelottava.
3. Kerätäkseen voimia, ladatakseen akkuja ja uudistuakseen.
4. Hän pakenee ongelmia ja yrittää välttää konflikteja.
5. Se on ylellisyyttä, jotakin erikoista, josta voi nauttia vain harvoin.
6. Ihminen voi nauttia seurasta ja elää vilkasta sosiaalista elämää, mutta hänen ei tarvitse aina vastata muiden ihmisten vaatimuksiin eikä tehdä niin kuin muut määräävät. Hän voi ottaa itselleen omaa aikaa.

TEHTÄVÄ 3

1. b
2. a
3. c
4. b
5. a
6. c
7. c

8. OSA (s. 49–53)

TEHTÄVÄ 1

1. V
2. 0
3. 0
4. 0
5. 0
6. V
7. 0
8. V

TEHTÄVÄ 2

1. a
2. b
3. c
4. a
5. c
6. c
7. a
8. b

TEHTÄVÄ 3

1. Kysymällä puhekomppanin kuulumisia, keskustelemalla matkustamisesta, urheilusta tai uskonnosta.
2. Puheen kaunis muoto: se, millä tavalla asiat ilmaistaan.
3. Jos pitää kieltää jotakin tai kieltäytyä jostakin.
4. Kovalla äänellä puhuminen, silmiin tuijottaminen ja sormella tai kädellä osoittaminen.

9. OSA (s. 54–59)

TEHTÄVÄ 1

1. 0
2. V
3. 0
4. V
5. V
6. 0

TEHTÄVÄ 2

1. b
2. c
3. a
4. b
5. b
6. b
7. a

TEHTÄVÄ 3

1. 0
2. V
3. V
4. 0
5. V
6. 0
7. 0

TEHTÄVÄ 4

1. Sää oli ihanteellinen, enimmäkseen kuuma, mutta välillä tuli myös sadekuuroja.
2. Loma on parempi viettää kotimaassa kuin ulkomailla.

3. Vapaaehtoiset tekevät järjestelyt ilmaiseksi. Tarkoituksena on vahvistaa yhteishenkeä ja tehdä paikkakuntaa tunnetuksi.
4. Matkan loppuvaiheessa.
5. Vanhanaikaisista asuista sekä vanhoista koneista ja työvälineistä.
6. Koska lapset olivat jo käyneet myös kalliissa huvipuistoissa.

10. OSA (s. 60–64)

TEHTÄVÄ 1

1. V
2. O
3. V
4. O
5. O
6. V
7. V
8. O
9. V
10. O

TEHTÄVÄ 2

1. Oravasta on tullut häiritsevä ongelma, josta aiheutuu ylimääräistä työtä.
2. Se tulee asiakkaiden mukana ovesta.
3. Makeishyllylle.
4. He yrittävät ajaa sitä pois.
5. Se osaa ylittää kadun jäämättä auton alle.

TEHTÄVÄ 3

1. a
2. c
3. b
4. c

TEHTÄVÄ 4

1. ovat tulleet / ovat muuttuneet
2. näkyy / esiintyy / voi nähdä / nähdään
3. julkaisevat/tekevät/laativat/kirjoittavat
4. ulkoasu / ulkonäkö / värikkyyys ja näyttävyyys
5. ostavat/hankkivat

RAKENTEET JA SANASTO

1. OSA (s. 67–73)

TEHTÄVÄ 1

1. c. uupunut
2. a. salata totuus
3. c. esikuva
4. b. yhdistää
5. c. seikkailu
6. a. toipua
7. b. yllin kyllin
8. a. jankuttaa
9. c. sijainen
10. a. kätellä
11. c. silmänräpäys
12. b. teeskennellä
13. c. vastapäätä
14. b. huohottaa
15. a. päivittäin

TEHTÄVÄ 2

1. b. oli lakannut
2. b. kuinka
3. c. vapaa-ajasta
4. a. pojista
5. b. puolesta
6. c. ikävät asiat
7. c. jonakin päivänä
8. b. kummalla
9. c. suurimmat sienet
10. a. puhaltamalla
11. c. ujoina ihmisinä
12. a. korkeat korot
13. b. toimimaan
14. c. eduskunnaksi
15. b. vaikka
16. a. kadulta
17. a. hevosella ratsastamisesta
18. c. kaupungin
19. c. aikana
20. b. olisi soinut

TEHTÄVÄ 3

1. b. uusia maisemia
2. c. antoisampaa
3. a. tarkasti
4. b. mielikuvitukselle
5. c. mukaan
6. b. asioihin
7. c. ottamatta
8. a. vähällä tavaramäärällä
9. c. Vaikka
10. b. joista

TEHTÄVÄ 4

1. soittakaa
2. asemalta
3. kysymykseen
4. harvemmin
5. minuun
6. tarjoillaan
7. kuolleita
8. onnellisena
9. jonkun
10. opiskelun / ut / emisen
11. uudet renkaat
12. vettä

TEHTÄVÄ 5

Esimerkiksi:

1. Kaadu in portaissa ja ensiavussa todettiin, että nilkka on murtunut.
2. Ensin valvoin monta yötä, mutta nyt minulla on tehokkaita särkylääkkeitä.
3. Sisareni käy joka päivä katsomassa minua. Hän on tuonut kirjastosta kirjoja ja olen lukenut niitä.

2. OSA (s. 74–82)

TEHTÄVÄ 1

1. c. eräpäivään
2. d. tukossa
3. b. hyödyllisesti
4. c. osastoja
5. a. tunnustaa
6. d. tiheimmin
7. c. johdossa
8. b. huomaamatta
9. a. erikseen
10. d. hillitä
11. c. solmu
12. d. juureton
13. b. kotoisin
14. c. kesken
15. c. taajama
16. b. tutka

TEHTÄVÄ 2

1. a. on ollut
2. c. käsin
3. c. kirurgina
4. b. on katsastettava
5. c. tämä kirje
6. a. vieraita
7. b. lasta
8. c. pääkaupungista
9. b. maatalousyhteiskunnasta
teollisuusvaltioksi
10. c. uiminen
11. b. valmistetaan
12. c. olisin opiskellut
13. a. mukavalta
14. a. viettämään
15. c. kilpailemalla
16. b. mistä
17. c. selvästi
18. c. tehokkaampia
19. c. kasvaa
20. b. poimiminen

TEHTÄVÄ 4

1. varakkaita turisteja
2. tehneet
3. vetämällä
4. kuukaudessa
5. aikuisiksi
6. vasemmalla
7. veteen
8. koputtamatta
9. terveellisesti
10. koulutuksesta
11. piparmintulta / piparmintulle
12. kuudes

TEHTÄVÄ 3

1. b. aikana
2. c. paitsi
3. a. oman aktiivisuuden
4. b. saaminen
5. c. Siitä lähtien
6. a. heitä itseään
7. c. korkeammin
8. a. sekä
9. b. elämästä
10. c. kauniimmalle sukupuolelle

3. OSA (s. 83–89)

TEHTÄVÄ 1

1. b. sopia
2. a. aalto
3. c. viaton
4. d. vaikuttaa
5. b. ehdottomasti
6. a. haitallinen
7. c. ylistää
8. b. puolilämmin
9. d. sikin sokin
10. b. vaara
11. d. joskus
12. a. vaatteitta
13. c. syleillä
14. b. verho
15. d. töykeä
16. c. jatkuvasti
17. a. haluton
18. c. muutos
19. c. energinen
20. d. tulla esiin

TEHTÄVÄ 3

1. c. kuumasta säästä
2. b. helteeksi
3. b. vaarallista
4. b. tarpeeksi
5. d. kuolemantapausta
6. c. tungosta
7. d. onko
8. a. josta
9. a. toisaalta
10. b. johtuvat

TEHTÄVÄ 2

1. b. hyvästä uutisesta
2. b. mistä
3. c. makeampia
4. a. yllättävän
5. c. vaan
6. b. pitkät sääret
7. b. ovi
8. a. jolta
9. c. nopeammin
10. c. ajaa
11. b. kuten
12. b. aloittaakseen
13. c. esimerkkinä
14. c. kautta
15. b. muuttanutta
16. a. kotiäidiksi
17. c. pääsemästä
18. b. inhimillisyydestä
19. b. joko työ tai perhe
20. a. nopeasta rikastumisesta

TEHTÄVÄ 4

1. kullasta
2. järjestettiin
3. itsenäisyyden
4. auttaisit/auttaisitko
5. tekemistä
6. vahingossa
7. rakennettu
8. olohuoneeseen
9. asuvilla
10. mahdollisuutta
11. pudonneita
12. Keneksi

4. OSA (s. 90–97)

TEHTÄVÄ 1

1. b. tottumus
2. b. osallistua
3. c. oppivelvollinen
4. a. tontti
5. b. silloin tällöin
6. a huhu
7. b. läsnä
8. c. samantekevä
9. c. vaakasuorassa
10. b. omin korvin
11. c. jouduimme
12. a. laajentaa
13. b. haaste
14. a. perin pohjin
15. b. ihmetellä

TEHTÄVÄ 2

1. b. ehtiäksemme
2. b. miettimisellä
3. a. remonttia
4. c. kiireiseen elämänrytmiin
5. b. nousi
6. a. joku
7. c. mennessä
8. b. kohdalla
9. c. jommallekummalle
10. c. kovalla äänellä
11. b. itkemättä
12. a. hampaita
13. b. jotta
14. b. matkailijoiden
15. a. suurempi asunto
16. c. kilpailemisen
17. b. pestään
18. a. vatkaton
19. b. olohuoneen ikkunasta
20. a. takia

TEHTÄVÄ 3

1. b. pitemmiksi
2. c. tekemisestä
3. c. pystyäkseen
4. b. syntyy
5. a. jäisivät
6. c. äiteinä
7. a. epäluotettavina työntekijöinä
8. a. hoitamaan
9. c. useammin
10. b. hoitaisivat

TEHTÄVÄ 4

1. tullut
2. kuluessa
3. kansainvälisempi
4. **Muutoksen**
5. suvaitsevaisuutta
6. **voidaksemme**
7. asenteista / asenteesta
8. asumaan
9. pysyvästi
10. oikeudet

TEHTÄVÄ 5

Esimerkiksi:

1. Hän valmistui kuukausi sitten ja sai heti vanhusten palvelutalosta lähihoitajan paikan.
2. Hän on oikein tyytyväinen, vaikka minusta työ kuulostaa raskaalta.
3. Hän haluaa nyt elää itsenäisesti ja ansaita rahaa, mutta joskus tulevaisuudessa hän haluaa tietysti perustaa perheen.

5. OSA (s. 98–105)

TEHTÄVÄ 1

1. a. alkeellisesti
2. b. ylösalaisin
3. b. maanosia
4. b. parkkisakon
5. b. verrattuna
6. c. sattumalta
7. a. kertaamalla
8. c. ulkonäkö
9. b. toistaiseksi
10. c. valittamista
11. a. suhtautuu
12. c. peräkkäin
13. b. toimia
14. a. vaikeuksitta
15. a. yhtä mittaa

TEHTÄVÄ 2

1. b. pestyjä
2. c. luonteeltaan
3. c. kolmanneksi
4. a. aurinkoisena päivänä
5. b. siivottava
6. b. pienestä riidasta
7. c. menneitä aikoja
8. b. teinkö
9. b. vaatteita
10. a. avaimen kotiin
11. c. nuorempina
12. a. sukkahousuja
13. b. ompelemaan
14. c. astioiden
15. b. huolimatta
16. c. viidessä kuukaudessa
17. a. elättääkseen
18. b. tuo tippuva hana
19. b. arvostettu
20. c. nälkään

TEHTÄVÄ 3

1. b. jolloin
2. c. välillä
3. a. jatkui
4. b. pitkin
5. a. saakka
6. c. tärkeimmistä kulkuväylistä
7. c. tunnetaan
8. b. varrella
9. c. nähtävyyksiä
10. a. kutsutaan
11. b. hallitsijat
12. c. suositella

TEHTÄVÄ 4

1. **menossa**
2. **maalta/maaseudulta**
3. **käytännössä**
4. **tyhjiä**
5. **riittävästi**
6. **hintoihin**
7. **korkeammat**
8. **Helsingistä**
9. **maksamaan**
10. **Toisaalta**

KIRJOITTAMINEN

1. OSA (s. 113–114)

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Rakas Emmi,

tervetuloa takaisin Espanjasta! Olet varmasti väsynyt matkan jälkeen enkä halua heti häiritä sinua. Valitettavasti minun on pakko kertoa yksi ikävä juttu. Se posliininen kukkamaljako, joka oli kirjahyllyssä, putosi vahingossa lattialle, kun kastelin saniaista. Oliko se arvokas? Otin sen mukaan ja yritän korjata sen liimalla. Olen todella pahoillani! Puhutaan lisää torstaina, kun nähdään kuntosalilla.

Terveisin Julie

TEHTÄVÄ 2

Reaktiikirjoitukset

Tekstin kirjoittaja on oikeassa, kukaan ei halua auttaa vieraita ihmisiä. Minulla on vähän samanlainen kokemus. Olin supermarketissa lasten kanssa, ja kun tulin takaisin parkkipaikalle, huomasin, että olin jättänyt avaimen auton sisälle. Yritin selittää ongelmani ohikulkijoille, mutta kukaan ei halunnut kuunnella minua. Lapset alkoivat itkeä enkä tiennyt, mitä pitäisi tehdä, koska myös kännykkä oli autossa. Puolen tunnin kuluttua poliisiauto ajoi minun luokseni ja kaksi poliisia tuli kysymään, mikä oli hätänä. He uskoivat minua, kun sanoin, että en ole varastamassa autoa ja avasivat oven jollakin metalliesineellä. Sitten he toivottivat meille ystävällisesti hyvää matkaa. Mikä helpotus! Olin tosi kiitollinen heille.

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Kesä on paras vuodenaika

Väite pitää ehdottomasti paikkansa: kesä on täällä Suomessa todella paras vuodenaika. Minun kotimaassani on kuuma ilmasto, talvet siellä ovat samanlaisia kuin kesät täällä. Minä en ole valitettavasti vielä kuuden vuoden aikana tottunut Suomen pitkään ja kylmään talveen ja siksi odotan kesää aina innokkaasti. Kesällä ihmiset elävät intensiivisesti, he nauravat ja osaavat pitää hauskaa. Vietän kesän aina kaupungissa, koska minulla ei ole ystäviä maalla. Kesällä ei tarvitse olla mitään erikoista ohjelmaa, voi maata rannalla, istua puistonpenkillä tai jutella ystävien kanssa terassilla ja katsella ihmisiä, jotka kulkevat ohi. Ihmiset jopa näyttävät kesällä kauniimmilta. Se johtuu ehkä heidän iloisista ilmeistään.

2. OSA (s. 115–116)

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Hei !

Kerroin jo sinulle puhelimessa, mikä ongelma makuuhuoneessa on. Patteri on siis kylmä. Huomasin sen toissapäivänä, kun heräsin ja palelin. Kun nyt on paljon pakkasta, koko seinä on kylmä. Olen yrittänyt kääntää termostaattia, mutta se ei auta.

Jos sinulla on aikaa, voisitko samalla katsoa kylpyhuoneen hanaa? Se täytyy sulkea oikein lujasti, muuten vesi tippuu. Ehkä tiiviste on vanha?

Kiitos sinulle!

Terveisin

Barbara H.

TEHTÄVÄ 2

Reaktiokirjoitukset

Minusta tämä myyjä ei ymmärrä, että monessa muussakin ammatissa täytyy tehdä työtä myös viikonloppuisin. Miksi myyjän ammatti olisi poikkeus? Minä olen työssä ravintolan keittiössä ja olen hyväksynyt epätavalliset työajat, samoin vaimoni, hän on laitoshuoltaja. Ei kai myyjän tarvitse tehdä työtä ilmaiseksi, vaan hän saa hyvän korvauksen viikonlopusta. Eikö ole hyvä asia, että ihmiset käyvät ostoksilla? Myyjä saisi olla tyytyväinen, että kaupassa on asiakkaita. Ei saa unohtaa, että asiakkaat maksavat meidän palkkamme.

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Terveys on ihmiselle kallein lahja

Kun on nuori, ei kukaan muista, että voi tulla joskus vanhaksi ja sairaaksi. On helppoa olla huoleton ja elää kuin olisi kuolematon. Valitettavasti elämä ei ole satu, joskus voi tulla päivä, jolloin elämä muuttuu. Kun ihminen sairastuu, hän ymmärtää, että raha, työ tai viisaus ei riitä. Jos ihminen ei ole terve, kaikki muu on kuin tyhjää. Sinä et voi ehkä kävellä, et voi syödä, et voi nukkua, et voi nauttia, et voi rakastaa. Silloin voi vain rukoilla, että voisi olla taas terve. Kyllä, terveys on meille Jumalan suurin lahja.

Nuorten elämä on nykyään liian helppoa

Minusta otsikon väite on ehdottomasti väärä. On hyvin vaikeaa elää tässä modernissa yhteiskunnassa. Aina täytyy olla parempi kuin muut ja täytyy opiskella ja tietää paljon asioista. Elämä on samanlaista kuin ennen, se on taistelua. Voi tietysti olla, että nuorilla on enemmän tavaroita ja heidän ei tarvitse tehdä fyysistä työtä niin paljon kuin aikaisemmin. Valitettavasti nuoret ovat nykyään hyvin yksin siksi, että vanhemmilla ei ole riittävästi aikaa heille. Alkoholi ja huumeet ovat myös mukana elämässä. Nuori on hyvin riippuvainen kavereista, hän ei ole itsenäinen.

3. OSA (s. 117–118)

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Pirkko!

Palasin vasta eilen takaisin. Matka meni muuten hyvin, mutta äitini ei ole oikein hyvässä kunnossa. Olen tuonut sinulle taas Riga Balzams -pullon, mutta en valitettavasti löytänyt juuri sellaisia meripihkaisia korvakoruja, joista olit kiinnostunut. Ostin vähän erilaiset, toivottavasti ne kelpaavat sinulle.

Kävin ovesi takana, mutta et ollut kotona. En uskalla jättää pakettia oven taakse. Voitko tulla meille huomenna? Olemme illalla kotona.

Anzella

TEHTÄVÄ 2

Reaktiokirjoitukset

Kirjoituksestanne voi arvata, että Teillä ei ole kotieläimiä. Minulla on, ja voin vähän selittää, miksi me eläimien omistajat yritämme hoitaa niitä niin hyvin. Ihminen pystyy hoitamaan itseään, mutta eläin on avuton. Jos rahaa on riittävästi ja ihmisten elintaso on korkea, on mahdollista pitää huolta sekä ihmisistä että eläimistä. Eläimet käyttäytyvät usein paremmin kuin ihmiset. Ne pystyvät antamaan lämpöä ja rakkautta.

Vanhukset ovat toinen kysymys. Jos Teidän mielestänne kaikki on niin huonosti, haluaisin kysyä, mitä Te itse olette tehnyt vanhusten hyväksi?

* * *

Olen vähän eri mieltä. Miksi tämä asia ärsyttää ihmisiä? Jokaisella on oikeus elää omaa elämäänsä. Jos joku haluaa ostaa hamsterille kultaisen häkin, se on hänen valintansa.

Minusta lemmikkien pitäisi olla pakollisia kaupunkilaisperheissä – nykyaikana aikuiset pitävät aina kiirettä eikä lapsille jää riittävästi aikaa, välittämistä ja

rakkautta. Lemmikkien parissa lapsi oppii tärkeitä taitoja – huolenpitoa ja välittämistä.

Olen kyllä myös sitä mieltä, että vanhustyö vaatii enemmän rahaa, mutta jos rehellinen veronmaksaja haluaa ostaa rakkaalle lemmikille herkkuja, ei sitä voi kieltää.

* * *

Minä olen samaa mieltä kirjoittajan kanssa. Monessa maassa ihmiset näkevät nälkää ja kuolevat, varsinkin lapset Afrikassa. Samoin vanhukset elävät puutteessa, hekin tarvitsevat apua. Lemmikeille avataan ravintoloita, vaikka vanhuksille ei rakenneta vanhainkoteja. Lapset tarvitsevat uusia hoitopaikkoja ja leikkipuistoja. Ihmiset ovat todella arvokkaampia kuin eläimet.

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Vaikeudet kasvattavat ihmistä

Yleensä sanotaan näin, mutta en ymmärrä, miksi. Ehkä näin sanovat ihmiset, joilla on omasta mielestään suuria, mutta todellisuudessa pieniä ongelmia. Heidän pitäisi matkustaa johonkin todella köyhään maahan ja avata silmät. Ihmiset voivat viettää koko elämänsä vankilassa, vaikka eivät ole tehneet mitään rikosta. Tai mitä pahaa ovat tehneet pienet lapset, jotka kuolevat aidsiin? Haluan kysyä, ketä tällaiset vaikeudet kasvattavat.

* * *

Vaikeudet kasvattavat ihmistä

Kyllä, elämä on koulu. Me opimme virheistä ja vaikeuksista, jotka me itse aiheutamme. Elämän tarkoitus on, että ihminen kasvaa henkisesti aikuiseksi. Ja niin kuin pieni lapsi oppii, että ei saa laittaa kättä tuleen, koska se polttaa, samalla tavalla me opimme, mikä on hyvää ja mikä vaarallista ja pahaa. Jos elämässä on ollut ongelmia, ne täytyy unohtaa ja mennä eteenpäin. Jokainen on oman onnensa seppä, sanotaan. Minusta se on totta.

4. OSA (s. 119–120)

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Hautala B 15

Hyvä naapuri!

Teidän poikanne on saanut saksofonin. Onnittelen teitä, musiikki on hyvä harrastus nuorille!

Minä käyn kuitenkin iltalukiossa ja minulla on paljon kotitehtäviä. Aamulla vien lapset päivähoitoon ja sitten opiskelen kotona siihen asti, kun mieheni tulee kotiin. Kun teidän poikanne tulee koulusta, hän harjoittelee soittamista samaan aikaan, kun yritän keskittyä ja ymmärrätte varmasti, että soitto kuuluu helposti seinän läpi.

Voisitteko keskustella poikanne kanssa tästä ongelmasta? Voitte myös mielellään tulla juttelemaan minun kanssani.

Ystävällisesti,

Alina Saarimäki,

teidän seinänaapurinne B 14

TEHTÄVÄ 2

Reaktiokirjoitukset

Olen kuullut usein, että Suomi on vapaa maa. On turha valittaa, että joku ostaa laihdutuslääkettä, mutta lääke ei toimi. On jokaisen oma asia, jos haluaa heittää rahaa kaivoon. Älykäs liikemies yrittää myydä mitä tahansa, mutta vain tyhmä ostaa mitä tahansa. Jokainen aikuinen tietää, millä tavalla voi laihtua: täytyy syödä vähemmän ja liikkua enemmän. Siis ”Kohtuus kaikessa!” Kaikki ovat varmasti opiskelleet tässä maassa niin monta vuotta, että jo tietävät tämän. On eri asia, jos joku haluaa uskoa satuja; häntä ei mikään voi auttaa.

Yksi realistinen mies

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Opiskelu kannattaa aina

Täällä Suomessa opiskelu voi olla elämäntapa. Oppiminen kestää vauvaiästä kuolemaan asti. Asuessani täällä Suomessa olen ymmärtänyt, että Nokia on vain jäävuoren huippu: sen perusta on hyvä koulutusysteemi. Pieni kansa voi kehittyä suureksi vain tietojen ja taitojen avulla.

On mahtavaa, että Suomessa on annettu mahdollisuus opiskella eläkeikään asti. Ja onneksi ihmiset osaavat käyttää sitä! Jokaisessa ihmisessä on valtavasti voimavaroja – ei kukaan ole ikinä valmiiksi viisas, koulutettu ja sivistynyt.

5. OSA (s. 121–122)

TEHTÄVÄ 1

Lyhyet viestit

Rakas Nora-opettaja!

Me opiskelijat kuulumme rehtorilta, että sinä olet sairaalassa. Kuinka voit, voitko jo paremmin? Meillä on nyt toinen opettaja, mutta hän ei osaa selittää partitiivia yhtä hyvin kuin sinä. Hän on hyvin nuori ja kaunis. Me opimme tänään uuden sanan ”aivotärähdys”, kun Hanna-opettaja sanoi, että sinulla on se.

Meillä on ikävä sinua. Me kaikki opiskelijat odotamme sinua takaisin, parane pian!

Terveisin

Leonida + kaikki muut opiskelijat kurssilta

TEHTÄVÄ 2

Reaktikirjoitukset

On totta, että suomalaiset luulevat, että kun juoksee nopeasti, aikaa tulee lisää. Minun kulttuurissani me kunnioitamme ihmisiä enemmän, materia ei ole niin tärkeää. En voisi ajatella, että keskeytän keskustelun, jos kännykkä soi. Minä pidän

rauhallisesta elämänrytmistä ja kaipaen sitä. Se ei tarkoita, että en halua tehdä työtä – on hyvä, että on tekemistä. Mutta täällä minä helposti hermostun, kun kukaan ei selitä työharjoittelussa, mitä minun täytyy tehdä. Jos joku selittäisi rauhallisesti, ymmärtäisin paremmin.

TEHTÄVÄ 3

Mielipidetekstit

Musiikki auttaa rentoutumaan

Kyllä, musiikki auttaa rentoutumaan. Mutta vain sellainen musiikki, jonka voi itse valita. Minua häiritsee, kun joka paikassa, kaupassakin, soi musiikki. Joskus olisi paljon rentouttavampaa nauttia hiljaisuudesta ja ajatella omia asioita.

Kotona kuuntelen paljon klassista musiikkia. Se on minulle todellinen taide-
nautinto ja se rauhoittaa aina mielen. Soitan myös itse pianoa ja se auttaa todella tehokkaalla tavalla järjestämään ajatukset. Kun keskittyy musiikkiin, se vie meidät toiseen maailmaan. Onko se sitten taivas vai alitajuntamme – vaikea sanoa.

Harjoitus tekee mestarin 4: lisäharjoituksia yleiseen kielitutkintoon valmistautumista varten on laadittu aikuisille kielenoppijoille, jotka aikovat suorittaa yleisten kielitutkintojen suomen kielen keskitason kokeen. Harjoitukset mukailevat yleisten kielitutkintojen tehtäviä ja so-pivat siksi erinomaisesti kokeessa vaadittavien taitojen kertaamiseen ja vahvistamiseen.

Kirjassa on runsaasti tehtäviä, jotka harjoittavat oppijan tekstinymmär-tämisen taitoja ja erilaisten rakenteiden hallintaa. Mukana on myös sanavarastoa monipuolistavia tehtäviä sekä kirjoittamisohjeita ja -har-joituksia.

Tehtävien rakenne ja kirjan lopussa olevat ratkaisut mahdollistavat it-senäisen työskentelyn, joten harjoitukset toimivat hyvin myös etä- ja itseopiskelumateriaalina.

612 409
€ 26.90

9 789518 844344

ISBN: 978-951-884-434-4

KL: K 88.207

Kansi: Mediakettu Jari Peurajärvi

www.arthouse.fi